

Z VEČJIM OPTIMIZMOM V NOVO LETO 1972

Na zdravje, 1972!

Za nami je zopet eno leto gospodarjenja. Dokončni obračun, ki nam bo pokazal rezultate naših prizadevanj, pride šele čez dva meseca, kljub temu pa lahko že danes govorimo o glavnih značilnostih poslovanja v tem letu.

Glavna značilnost letošnjega leta je bila izredno nestabilna gospodarska situacija, ki jo je spremljala rekordna inflacijska stopnja. Inflacijsko naraščanje stroškov in cen je bilo prisotno v vsem svetovnem gospodarstvu, posebej ostro pa v našem jugoslovanskem prostoru, saj je bila tri do štirikrat večja. Pogoji za gospodarjenje so bili torej izredno nestabilni in neugodni. Posebej velja to za tiste gospodarske organizacije, ki so usmerjene na zunanja tržišča, saj tuja tržišča ne morejo priznati našega naraščanja stroškov, ki so v svetovnem gospodarskem prostoru skoraj rekordna. Naše podjetje, ki sodi med velike izvoznike, saj smo v lesni panogi največji izvoznik, je bilo ob teh dogajanjih vsekakor izredno prizadeto.

Primerjava začrtanih rezultatov za letošnje leto in doseženi rezultati se v glavnem pokrivajo. Dosegli bomo začrtan obseg izvoza za več kot 4,1 milij. dolarjev, kar je v primerjavi z lanskim letom skoraj podvojen rezultat. Zaloge pohištva, ki so predstavljale veliko breme, smo odprodali. Pod planiranimi rezultati je ostala edino proizvodnja in to predvsem v Tovarni pohištva Cerknica, kar je posledica preusmeritve in no-

vih programov, o čemer smo med letom večkrat govorili. Tudi drugi finančni rezultati se gibljejo v okviru planiranih in, če so ti rezultati še komaj zadovoljivi, pomeni, da smo že pri načrtovanju letnega plana predvidevali take skromne rezultate, ki so v glavnem posledica nestabilne gospodarske situacije doma in v tujini.

Kaj nam prinaša prihodnje leto in kaj lahko pričakujemo, je v tem trenutku morda težko konkretnije napovedati. Mednarodna denarna kriza je v teh dnevih v znaku razreševanja (devalvacija ameriškega dolarja in revalvacija nekaterih zahodnih valut). Bila je tudi devalvacija našega dinarja, niso pa v tem trenutku znani drugi ukrepi zunanjetrgovinskega režima, tako da smo morali celo ustaviti delo na sestanku finančnega načrta za prihodnje leto. Zato ne morem zdaj napovedati nič konkretnega, ampak govorim le v splošnih obrisih.

Gotovo je, da bodo vse sile v gospodarskem in družbenem življenju usmerjene v nadaljnjo stabilizacijo našega gospodarstva. Računati moramo s skrcenjem potrošnje v jugoslovanskem okviru, s povečanjem naporov, da se ublaži primanjkljaj v naši zunanji trgovini, to je s povečanjem izvoza našega gospodarstva. S tem ciljem je bila tudi opravljena devalvacija dinarja, ki naj bi postavila izvoz v bolj stimulatивne pogoje gospodarjenja. No, kot sem že omenil, počakati moramo tudi druge ukrepe, ki morajo

spremljati devalvacijo, da bomo imeli čist odgovor.

Naše podjetje je sledilo svoji izvozni usmerjenosti ves čas in tako bo tudi v prihodnjem letu. Vsi izvozni posli so v glavnem že zaključeni, ali pa so v teku razgovori. Iz tega izhaja, da so tudi naše proizvodne kapacitete že skoraj v celoti zasedene. Za trenutno še proste kapacitete za prihodnje leto pa menim, da ne bo nobene težave dobiti naročil; prej nasprotno, bomo v situaciji, ko bomo lahko opravili sami izbor ponujenih izdelkov. S te strani gledam na prihodnje leto dokaj optimistično, saj je naša glavna naloga čimveč proizvajati, seveda pa tudi z najmanjšimi možnimi stroški. To namreč poudarjam

zato, ker smo imeli letos večkrat težave s sestavo lansirnih programov, kaj dati v proizvodnjo, kar je imelo za posledico tudi nedoseganje proizvodnih planov.

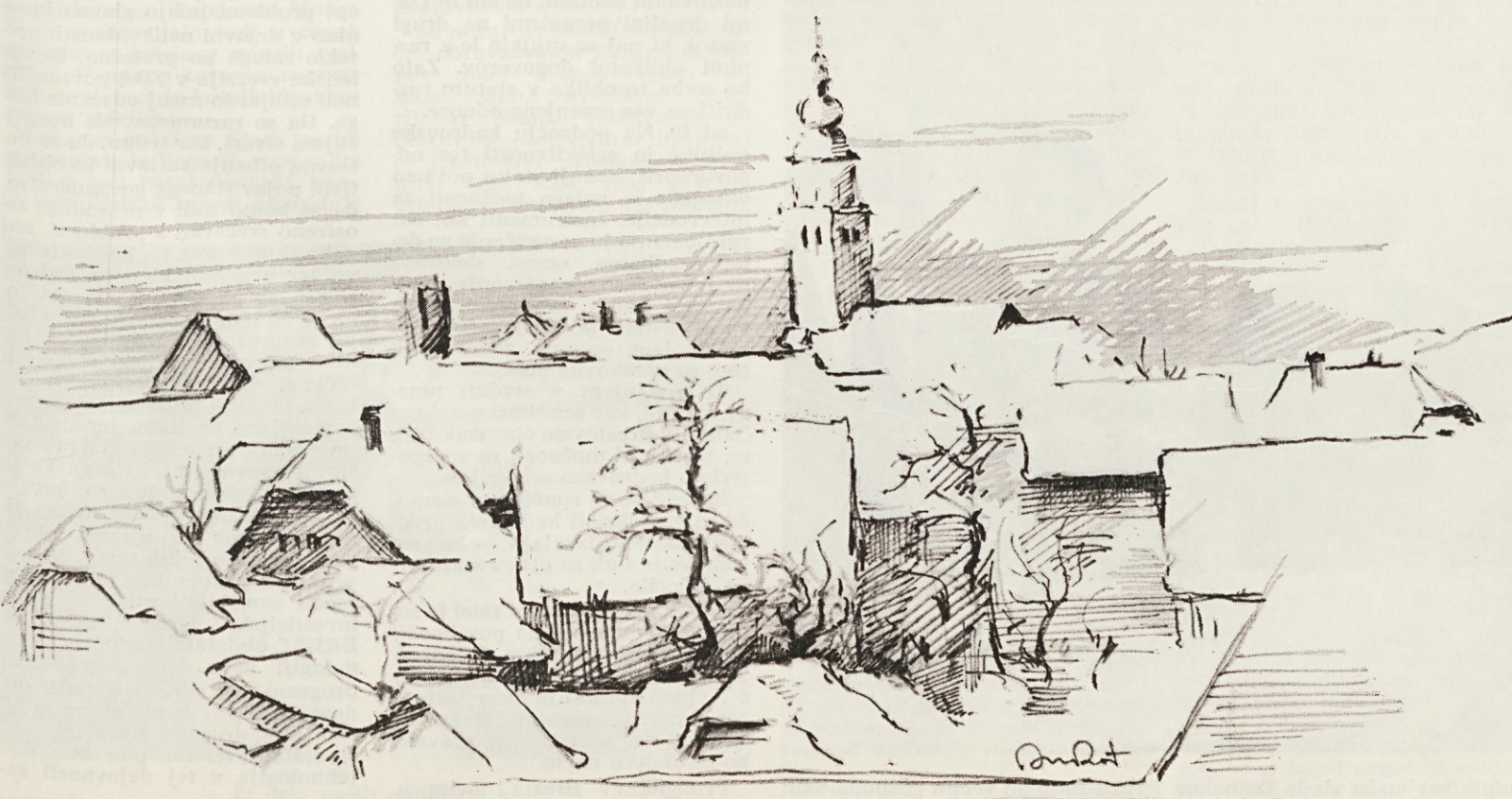
S povečanjem izvoza bomo tudi manj izpostavljeni restriktivni politiki na domačem trgu (zmanjševanje potrošnje). Zato smatram, da je upravičeno pričakovanje, da bomo v prihodnjem letu bolje gospodarili kot smo letos in da bomo uspeli v večji meri izboljšati proizvodnjo predvsem v naših finalnih poslovnih enotah.

Na koncu bi želel vsem članom našega kolektiva veliko uspeha in osebne sreče v letu 1972.

Jože Strle

**VSEM ČLANOM DELOVNE SKUPNOSTI
BRESTA IN OSTALIM OBČANOM ŽELIMO
MNOGO DELOVNIH USPEHOV IN
SREČE**

V LETU 1972!

Pred menoj je zvrhan kup gradiva za novoletno številko Obzornika. Izšel bo na štirinajstih straneh. Vsega po malem je tu zapisanega. Za vsakogar nekaj. Tudi tisti, ki iščejo dlako v jajcu, bodo nekaj našli. Novoletni potpuri ni izostal in tako je naša novoletna priloga postala že konvencionalna. Zanimivo, kako hitro se spremeni ime našega Obzornika, če mu zamenjamo le eno črko. Takoj pade z linije. Tako kot se je nam dogajalo med letom. Kar pogledajte! Predlanskim je bil Obzornik, lani Obzobnik, letos Obnornik, prihodnje leto..., brez skrbi, še je ostala rezerva, ki bo še kako prav prišla tudi prihodnje leto.

Kup gradiva pa me opozarja še na nekaj. Veliko nas že sodeluje pri časopisu, vedno bolj postaja last kolektiva. Težko bi se mu odrekli, čeprav sem pa tja tudi kakšno hote ali nehote zamizil. Vendar ste tega krivi tudi vi. Vabim vas k sodelovanju! Ideje so nam prav tako dobrodošle. Seveda anonimnosti tudi naše glasilo ne prenese. Vsem sodelavcem se zahvaljujem za trud v letu 1971 in želim, da bi bilo sodelovanje še bolj plodno, predvsem pa kreativno in kritično tudi v letu 1972.

Naše gospodarjenje v letu 1971 sicer ni bilo blesteče, bilo pa je dovolj dobro, da smo si ustvarili osnovo za naše uspešnejše gospodarjenje v prihodnje in predvsem za dvig našega standarda. Če naši plani ne bodo podrti, bomo uspeli povečati osebne dohodke v podjetju za najmanj 10 odstotkov. Vse sicer ni odvisno od nas, kot na primer stimulatивni izvozni režim. Vendar ostane pri izvozu vsaj upanje, da nam slabše ne more iti. Čas bi že bil, da nam investicija vrne več, kot smo vanjo vložili. Od zavzetosti posameznika in celotnega kolektiva je odvisno, ali si bomo lahko odrezali še večji kos kruha.

V imenu uredniškega odbora želim vsem članom delovne skupnosti srečno novo 1972.

Urednik

Vsebina:

USTAVNI AMANDMAJI SPREJETI — VISOK OBISK NA BRESTU — RAZGOVORI S FIRMO MORSE — NAŠ NOVI ZAŠČITNI ZNAK — GOVORILNO PREDSEDNIKI SVETOV — NOVOLETNA PRILOGA

Ustavni amandmaji sprejeti

Poleg zveznih so sedaj sprejeti tudi republiški ustavni amandmaji, kar predstavlja velik premik v našem političnem sistemu. Med glavne cilje sodijo določila, da se v celotnem družbenem dogajanju uveljavljajo kot glavni akter delovni človek. To je načelo, ki je vredno odločnih naporov, da se uveljavi v konkretnem življenju. Pri nas se je namreč preveč uveljavila praksa, da se je zelo lahko zediniti o načelih in jim dati visoko doneče naslove, ko pa je treba ta načela izvajati v praksi, pa se največkrat zmešajo jeziki — kot v bajeslovnem Babilonu.

Ob vsem tem pa je nekaj prav gotovo jasno. Ustavni amandmaji dajejo delovnemu človeku politično in pravno možnost, da se uveljavi kot glavni nosilec družbe. In tudi to, da se bo moral sam uveljaviti, ker mu tega za gotovo nihče ne bo prinesel na krožniku. Sredstva za doseg tega ima sam v obstoječem, lastnem in političnem in tudi samoupravnem organizmu. Pri tem je dolžnost in odgovornost vodilnih družbenih organov, da s sistemskimi rešitvami ustvarijo resnične pogoje za tržno gospodarstvo, ker smo se vsi za takega odločili. Jasno je tudi, da bi brez sistemskih rešitev temeljnih problemov v gospodarstvu ostali ustavni amandmaji v glavnem le lepa gesla. Zato mora biti naša aktivna pozornost usmerjena k tem problemom.

Že ob sprejmanju zveznih, posebno pa še republiških ustavnih dopolnil, se je ugotovljalo, da bo to terjalo velike spremembe v sedanji splošni praksi našega go-

spodarstva, ker je le-to pretežno centralistično organizirano.

Pri razpravah in ocenah o tem sem imel pogosto v mislih sedanjo organizacijo BRESTA, še posebej pa njegov statut. Kdor je prebral amandmaje, lahko ugotovi, da Brestov statut organizacijsko (samoupravno) v celoti, vsebinsko pa pretežno ustreza zahtevam amandmajev, še posebej tistim določilom, ki se nanašajo na poslovne enote.

Čisto na kratko si oglejmo glavne zahteve tistih amandmajev, ki predvsem zadevajo »temeljno organizacijo združenega dela«, kar v primeru Bresta predstavlja delavce poslovne enote in kaj je njihova neodtujljiva pravica:

1. sama odloča o pripadnosti ali odcepitvi od organizacije združenega dela (podjetja),
2. poslovna samostojnost na osnovi tržnih odnosov do vseh partnerjev,
3. samostojno planiranje vseh poslovnih smeri in akcij,
4. samostojno ustvarjanje in razpolaganje s celotnim dohodkom,
5. samostojno oblikuje delitveno razmerja v okviru samoupravnih sporazumov,
6. samostojno odloča in odgovarja za investicijske naložbe,
7. samostojno odloča o vlaganju sredstev na ravni podjetja,
8. po samoupravno dogovorjenih merilih izloča sredstva za skupne potrebe delavcev podjetja,
9. samostojno in enakopravno na podlagi vzajemnih interesov odloča o vseh naložbah kapitala

in drugih poslovnih akcijah na ravni podjetja,

10. k temu je dodati še sprejeto »Resolucijo o kadrovske politiki«, katere ena izmed glavnih zahtev je zagotoviti »selektivno kadrovske politiko na vseh ravneh in uveljaviti odgovornost tako samoupravnih teles, delavcev, še posebej pa strokovnih kadrov in služb«.

11. Vse zahteve ustavnih amandmajev za opravljanje dejavnosti na ravni podjetja pa bi lahko strnili v eno samo določilo: vsa aktivnost združenega podjetja se lahko odvija le na podlagi samostojnih odločitev, dogovorov in samoupravnih sporazumov poslovnih enot — navzven pa še z družbenim dogovarjanjem.

Če nasproti tem določilom primerjamo statut Bresta, ugotovimo: (vezano po že navedenih točkah)

- ad 1. te samostojnosti poslovnih enot v statutu ni;
- ad 2. v statutu je poslovna enota dokaj jasno opredeljena kot organizacija združenega podjetja (čl. 10, 11 in 83);
- ad 3. planiranje je v statutu (čl. 58) in praksi pravilno zastavljeno, le da naj bi po novem na primer centralni delavski svet namesto sprejemanja planov le potrjeval samoupravne planske dogovore med poslovnimi enotami;
- ad 4. razpolaganje s celotnim dohodkom poslovne enote je določeno (čl. 83 in 84), kot je predvideno z ustavnimi amandmaji;
- ad 5. tudi to samostojnost poslovne enote določa čl. 84, vendar naj bi verjetno vsaka poslovna enota imela svoj pravilnik o de-

litvi dohodka in osebnih dohodkov, medtem ko naj bi bil pravilnik o načelih delitve na ravni podjetja zamenjan s samoupravnim sporazumom o tej dejavnosti. Ta oblika bo veljala verjetno tudi za ostale pravilnike na ravni podjetja.

ad 6. Izbor in odločitve za investicije je v statutu preveč vezan na centralne organe, čeprav je v čl. 84 odgovornost poslovne enote za te naložbe jasna.

Najbrže bo treba določiti, da se investicijska politika (predvsem čl. 104, 105, 108 in 109) oblikuje v za to posebnem samoupravnem dogovoru med poslovnimi enotami.

ad 7. Čl. 92 določa vzpostavitev kreditnega sklada, s čimer je v podjetju celotno razpolaganje s kapitalom podvrženo v celoti le organom upravljanja. Ta sklad je upravičen tudi v novih pogojih, ker se v njega med drugimi (dogovorjenimi) stekajo sredstva, ki niso vedno rezultat opredmetenega dela.

ad 8. Za potrebe skupnih strokovnih služb statut v čl. 15, 87, 89 in 97 v glavnem določa ustrezno organizacijo in tudi pravilno funkcionalnost v pogojih organizacije združenega podjetja skladno z amandmaji. Da bi se dosegla večja povezanost med poslov-

jem ne bo problem, saj je bil proces osamosvajanja poslovnih enot sprožen že pred desetimi leti. Prva uradna samostojnost je bila uveljavljena leta 1962 in se je postopno krepila vse do sprejetja novega statuta v lanskem letu. Vzrok za tak proces je bil že takrat spoznanje, da se lahko dosežejo najoptimalnejši rezultati če je čim širši krog članov kolektiva aktivno vključen v poslovno dogajanje na podlagi vse bolj jasne lastnega računa.

To je po mojem globokem prepričanju glavni razlog, da so delovni kolektivi prav v tem desetletju dosegli izjemne poslovne rezultate: dosegli so stopnjo največjega proizvajalca in tudi največjega izvoznika pohištva in državi, dosegli povsod priznana najvišjo marko kvalitete pohištva in se poleg nekaj sorodnih podjetij po svojem slovesu uvrstili v sam vrh nacionalne pohištvene proizvodnje. Posledica tega vzpona je bila tudi štiri in pol milijardna naložba v modernizacijo, 1969—1970 leta), ki je praktično zbrisala stare kapacitete in jih zamenjala z najmodernejšo tehnologijo, ki po moji oceni (in ne samo po moji) omogoča pri sedanjem številu zaposlenih v štirih letih doseči podvojitvev sedanjega obsega proizvodnje. Rekonstrukcija

Visok obisk na Brestu

21. decembra je naše podjetje obiskal podpredsednik sovjetske vlade in predsednik planske komisije — GOSPLANA tovariš Bajbakov. Visokega gosta iz Sovjetske zveze in njegove sodelavce je spremljal predsednik Izvršnega sveta Slovenije tov. Stane Kavčič s še nekaterimi sodelavci. Prisoten je bil tudi generalni direktor Slovenijalesa tov. Anton Petkovšek in drugi.

Visoke goste so pred vhomom v Tovarno pohištva Cerknica sprejeli glavni direktor tov. Jože Strle, predsednik občine Cerknica tov. Franc inž. Zorman in drugi predstavniki Bresta.

Gostje so si z velikim zanimanjem ogledali tovarno pohištva in se zelo pohvalno izrazili o samem procesu proizvodnje, pa tudi o organizaciji in delovni disciplini v tovarni.

Po ogledu Salona pohištva se je podpredsednik tov. Bajbakov zanimal za možnosti večje izmenjave na področju dobav pohištva za Sovjetsko zvezo in za uvoz sovjetskih surovin v Jugoslavijo.

Istočasno so gostje iz Sovjetske zveze postavili vprašanje, ali lahko jugoslovanska oziroma slovenska industrija sodeluje pri rekonstrukciji oziroma izgradnji pohištvenih kapacitet v Sovjetski

zvezi. Generalni direktor Slovenijalesa je odgovoril, da je takšno sodelovanje mogoče in seveda tudi zaželeno. Po krajši izmenjavi mnenj, obojestranskih želja za povečanje medsebojnih trgovsko-gospodarskih stikov smo se od visokih sovjetskih in slovenskih gostov poslovili s prijetnim občutkom, da BREST vse bolj postaja dobro znan doma, pa tudi v svetu.

Seveda si bomo prizadevali, da bomo pridobljen ugled še utrjevali in širili tudi v prihodnje.

F. Turk

Gost iz SZ si je z zanimanjem ogledal proizvodnjo

nimi enotami in skupnimi strokovnimi službami, bi bilo verjetno koristno, da bi vsaka poslovna enota delegirala v samoupravni organ skupnih strokovnih služb tudi po enega svojega delegata.

ad 9. V statutu so sicer določene parcialne oblike samoupravnih dogovorov. Vendar je prav v tem bistvo novih odnosov med poslovnimi enotami na eni in vsemi drugimi organizmi na drugi strani, ki naj se urejajo le z raznimi oblikami dogovorov. Zato bo treba to obliko v statutu razširiti na vse omenjene odnose.

ad 10. Na področju kadrovske politike in selektivnosti ter odgovornosti sedanji statut povsem omogoča in nalaga možnosti za intervencije. Instrumenti kot so: sprejemanje in razvrščanje na delo, analitična ocena delovnih mest, osebno ocenjevanje strokovnega kadra, predvsem pa še širok sistem proženja zaupnice, po mojem povsem zadostujejo tudi za učinkovite posege.

To omenjam s svojim mnenjem zato, ker sem bral v nekem članku v Brestovem obzorniku, da na Brestu ni možnosti za »prepotrebno kadrovske selekcije.«

Seveda se ne spuščam v oceno, če se v praksi ti kadrovske predpisi dosledno izvajajo — kar seveda velja tudi za druga statutarna določila.

S tem pisanjem sem želel le soočiti najbolj značilne posebnosti ustavnih amandmajev s področja družbeno-ekonomskih odnosov z vsebino statuta in sicer lažjega razumevanja na poenostavljen, kot rečem političen, ne pravniško strokoven način.

Prilagoditev Bresta novim ustavnim amandmajem po mo-

je bila opravljena pet minut pred dvanaajsto, saj bi danes ta oprema stala še enkrat toliko glede na cene uvoza in notranjo inflacijo ter devalvacijo.

Težave, ki ob tem nastopajo, so v glavnem normalne. Ob tako globokem rekonstrukcijskem posegu rabi razviti svet leto dni za normalizacijo proizvodnje, finančni problemi imajo glavno korenino v državni nelikvidnosti, pretkle zaloge pa pretežno, ker je lanska recesija v ZDA povzročila nad milijardo manj odzema blaga. Da se razumemo. Ne opravičujem stvari, ker trdim, da so poslovna nihanja sestavni in objektivni pojav tržnega gospodarstva, da se bomo tudi v prihodnje zaostreno srečevali s problemi. Naj si bo finančnimi, pa konjunkturimi ter programskimi in kadrovskega ter podobnimi. Gre za to, da se ob tem ne zapada malodušju; nasprotno, da se s temi zakonitostmi v podjetniški strategiji računamo, da smo realistično do kraja mobilni in da se strokovno poglobljeno analizira ter ugotavlja gibanje in težnje glavnih poslovnih smeri (marketing). To je posebno važno tudi zato, ker je že nekaj časa opazen tržno finančni nemir tudi v vsem zahodnem svetu. In kljub temu, čeprav se morda sliši čudno, je že sedaj začeti zastavljati misli na nove investicijske podvige, če hoče BREST obdržati prednost v tehnologiji in s tem uravnovežiti program ter izboljšati poslovne dosežke. To je poleg organizacijskih in kadrovskega problemov, ki so stalno prisotni, potrebno, ker tehnologija v tej dejavnosti za-

Na poslovnih razgovorih je podpredsednik sovjetske vlade Bajbakov izrazil željo po večjih gospodarskih stikih

Proizvodni program za prvo četrtletje 1972. leta

Na planski konferenci, ki je bila 10. decembra, so razpravljali o proizvodnem programu za prvo četrtletje prihodnjega leta. Za tri mesece vnaprej, tako kot je določeno s sistemom nove priprave lansirnih planov. Na konferenci so sodelovali planerji oziroma šefi tehnične priprave iz poslovnih enot, odgovorni iz prodajne službe, marketing, tehnična služba in referent za kooperacije. Na konferenco niso prišli iz nabavne službe in Tovarne ivernih plošč Cerknica. Vzrokov za izostanek ni.

Program za prvo četrtletje je bil obravnavan ločeno po poslovnih enotah, vendar tako, da so se vprašanja kooperacij surovine reševala sproti v internem, pa tudi v eksternem planu nabave surovin ali kooperacije.

Tovarna pohištva Cerknica ugotavlja, da je plan v prvih osmih mesecih prihodnjega leta tako poln naročil, da bo težko zadovoljevati vse dogovore. Trdi, da pri zaključevanju dogovorov ne delamo nobenih analiz o prostih kapacitetah. Nakazan je torej problem, ki je dolgoročnejši kot trimesečni plan, vendar je ta problem prisoten že v prvem tromesečju prihodnjega leta. Res je tako, vendar osebno menim, da je največje vprašanje prav v odnosu med izvozom in domačim trgom in da je slednji v prvem tromesečju problematičen predvsem iz dveh vidikov, prvič, ker bo za domači trg komaj tretjina kapacitet in drugič, ker s tem ni zagotovljena realizacija izdelkov druge poslovne enote (stoli). Sprjazniti se moramo z dejstvom, potrebno pa je, da bi na področju prodaje dosegli ugodnejše aranžmaje, to je podaljšanje dobavnih rokov nekaterim tujim kupcem.

Konferenca je določila plan vtekanja izdelkov v proizvodnjo, pa tudi plan izpolnjevanja. Kot nujnost se je pokazalo čim prej izdelati večjo količino jedilniških miz, če že omar ne moremo nuditi trgu; stole pa je treba prodati ali pa prekiniti s stoli Lyving. Boljša in bolj perspektivna je ta rešitev. Takšne rešitve so daleč od marketinške politike, ki smo jo sprejeli, a jo slabo uredimo. Izdelek, ki je na višku prodaje, preprosto izločimo?

Tudi Tovarna pohištva Martinjak je definirala svoj plan, nerešeno je ostalo le področje tapetništva, kar pa je treba rešiti v najkrajšem času.

Za nekaj že sklenjenih naročil tovarna ni zainteresirana. Krepak občutek imam, da je tovarni potrebna pomoč pri pripravi planov in pri izračunu kapacitet. Mnogo se je razpravljalo tudi o cenah surovin za izdelavo miznih podnožij. V marcu tovarna napoveduje proizvodnjo kotnih klopi kot novega izdelka.

Tovarna pohištva Stari trg bo proizvajala le Vego-60, vendar del tudi v beli barvi. Vego-55 bodo le kompletirali zaradi odprodaje

določenih elementov, ki so še na zalogi iz tega programa.

Tovarna lesnih izdelkov Stari trg nima definirane programa niti v primarni niti v finalni proizvodnji. Nerešeno je vprašanje sedežnih ogrodij, dokler ni definiran plan tapetništva v Tovarni pohištva Martinjak.

Tovarna ivernih plošč Cerknica bo po izjavi predstavnika prodaje nadaljevala s standardno proizvodnjo.

Namenoma nisem omenil številčnih podatkov in obširne razprave, ki se je razpletla ob vsakem problemu, zlasti pa tedaj, ko so planerji ugotovili, da se naročila sprejemajo brez vnaprejšnjih analiz prostih kapacitet.

Številčni podatki morajo dobiti svoj odraz v planih, v dokumentu, ki mora postati osnova za razpravo v organih upravljanja in osnova za operativno izpolnjevanje nalog. Potem, ko smo defi-

nirali plane vtekanja v proizvodnjo in izgotovitve, imenovali izdelke, postavili količine in termine, je več kot jasno, da se je treba takoj lotiti izdelave drugih planov. Za primer vzemimo plan prodaje na domačem trgu. Inventurna zaloga in za domači trg namenjena količina iz planov je osnova za ta plan. Napravimo ga, razdelimo ga po mesecih, po regijah, po rokih. Ukrepajmo, da bo tržišče zadovoljno.

Ali plan propagande. Nič več abstraktnega ponujanja blaga, ki ga ni! Količine so tu! Izčrpavamo ta plan za vse aktivnosti.

Tako bi lahko našteval za vsakega, za vsako službo. Tu je nabava in njena politika, tu je transport in njegova problematika! Res, široko področje. Igra, ki zagotavlja uspeh. Le igrati moramo po pravilih te igre — ne na srečo — kajti gre zares!

D. Trotovšek

Nov način v oblikovanju lansirnih planov

S stabilizacijskim programom podjetja smo med drugimi nalogami sprejeli tudi načelo, da je treba tudi na področju operativnega planiranja začeti z obravnavanjem lansirnih planov drugače, kot smo delali to doslej. Predvsem smo poudarili, da ti plani niso samo stvar dveh ali treh odgovornih iz prodajne službe ter poslovne enote, pač pa, da je treba plan obravnavati iz nabavnega, kooperacijskega, tehnološkega, ekonomskega, prodajnega in proizvodnega vidika.

Tako lahko zagotovimo delovanje in odgovornost vseh služb pri izpolnjevanju teh planov, oziroma le-ti tako postavljeni plani so istočasno tudi osnova za sestavo različnih delovnih planov, pa naj si bo finančnega, prodajnega, kooperacijskega, nabavnega in kontrolnega. Če bi razvili na tej osnovi še ostale plane, potem bi zagotovi usklajeno organizacijo, delovanja najmanj tri mesece vnaprej.

Pri dosedanjem oblikovanju planov ni bilo enotnega obravnavanja, celo tako daleč je prišlo, da je ena izmed poslovnih enot za naročila materiala, polizdelkov in proizvodnjo uporabljala finančni plan, ki pa je bil postavljen brez tržne osnove. In rezultat: neprodana zaloga po finančnem planu proizvedenih izdelkov. Da, v neredu je mogoča tudi takšna nepravilnost.

Se nekaj je, na kar bo novi način obravnavanja lansirnih planov imel znaten vpliv. Do sedaj smo največkrat govorili o planih vtekanja izdelkov v proizvodnjo in manj o izgotovitvi izdelkov. Zakasnitve zdaj tega, zdaj drugega izdelka so šle mimo nas pogosto,

ne da bi jih zaznali, največ glasov so dajali prodajalci, ki so trgu blago obljubljali, blaga pa ni in ni bilo iz proizvodnje. Le po kapljicah je kdo pa kdo izvedel za vzroke takih zaostanjanj. Pričisan sem, da bo mesečna planska konferenca, ki je sedaj postavljena na vsak deseti dan v mesecu, temu napravila konec, ali vsaj v celoti pokazala vzroke za zaostanke; če le-ti ne bodo že v kali odstranjeni prek odgovornih služb, ki nastopajo v tej igri, katere pravil pa se včasih premalo zavedamo.

Tretje vprašanje, ki je po mnenju planerjev iz poslovnih enot izredno važno, je v tem, da bo enkrat konec tudi tega, da bi sam direktor poslovne enote sklepal skupaj s prodajo prodajne pogodbe, ne da bi se menil za proste kapacitete, še manj pa za roke možne izgotovitve. Nekdo je na planski konferenci dejal: »Saj bi naši direktorji morali imeti po več glav kot zmaji, če hočejo vse sami narediti. Mnogokrat pa se zgodi, da ve nekaj direktor, nekaj planer, oba skupaj pa nič in problemi so tu.« Z drugimi besedami, začnemo akcijo za spoštovanje planov, rokov in solidnosti v poslovanju. Morda pa tudi z delitvijo dela, s tem pa tudi odgovornosti, pri nas nismo povsem na čistem. Da je stanje tako, nam pove več primerov z zadnje planske konference, ko so planerji, ne da bi vedeli za prodajne aranžmaje, ali za roke dobav, preprosto ostali odprtih ust, ko jim je prodajni referent našteval prodajne pogodbe, katerih pa v njihovih planih lansiranja ni bilo. Zato toliko slabe volje in tudi preprirov, akcij vrat na nos, zato lasje sivijo.

USTAVNI AMANDMAJI SPREJETI

Nadaljevanje z 2. strani

stara nekako v treh do petih letih.

Menim, da bo prav ob takem konkretnem in splošnem stanju stvari uveljavljanje ustavnih amandmajev zelo velika spodbuda za aktiviranje vseh članov kolektivov po poslovnih enotah in Bresta kot celote, kar nedvomno predstavlja temeljno jamstvo za doseganje optimalnih poslovnih rezultatov.

Ker to pišem pred novim letom, pridružujem k temu članku svojo iskreno željo celotnemu kolektivu, da bi ob zadovoljstvu osvajal najboljše delovne dosežke.

Jože Lesar

Sedežna garnitura SABINA

Kako bomo v prihodnje reševali to problematiko? Zelo preprosto je to, samo podrediti se moramo igri in se odreči samovolji posameznikov. V prihodnje bomo vsake tri mesece, desetega dne v mesecu postavili za tri mesece vnaprej plan vtekanja izdelkov v proizvodnjo, se dogovorili za akcije nabav, financ, kooperacije in postavili plan izgotovitve izdelkov. Tako bomo nadaljevali iz meseca v mesec, pred nami pa bo nenehno plan za tri mesece vnaprej, ne manj ne več. Pri oblikovanju plana za mesec dni vnaprej bomo obravnavali tudi izpolnitev preteklega meseca. Analitski prikaz vzrokov za odstopanja od plana mora biti edina metoda za opravičevanje odstopanja od planov.

Slej ko prej bodo morale tudi posamezne službe izdelati svoje plane, ki bodo temeljili na teamski pripravi.

Poleg trimesečnih planov pa bo s skrbjo in odgovornostjo marketinga in prodajne službe s so-

glasjem poslovnih enot ostajal plan za daljše obdobje predvsem zato, da bi zagotovili kapacitete glede na dolgoročnejshe pogodbe v osvajanju novih izdelkov.

Lansirni plani, kot jih radi imenujemo, pa se v obravnavnem obdobju ne morejo več spreminjati. Edini vzrok je lahko le višja sila, kar pa je že drugo področje razmišljanja.

Verjetno so to začetki in najmanjša mera zahtevnosti v kvalitetni pripravi planov. V prihodnje bo treba tem planskim elementom pridodati še vrsto drugih, tako da bo sistem res zagotavljal eksaktnost planiranja in možnost za konkretno uporabo v praksi. Veliko dela nas še čaka. Morda je to le kapljica napredka na tem področju. Sistemu je treba pomagati, ga podpirati in ga vzeti za svojega. Stabilizacijski program je to postavil pred nas. In če iz tega plana vzamemo samo ta del, potem smo veliko storili.

D. Trotovšek

Razgovori s firmo Morse

Letos je, kot kaže, izjemno leto na vsej črti. Tudi poslovne navade se spreminjajo, čeprav so bile utečene že vrsto let. Običajno nas je prezident Morse obiskal konec septembra ali v začetku novembra, letos pa je obisk odložil na december, poleg tega pa ni prišel v Jugoslavijo, ampak samo do Pariza. Da je odložil obisk na december, je razumljivo, ker je ravno v času predvidenega obiska predsednik Nixon objavil ukrep o povečani desetodstotni uvozni carini za vse blago, ki ga uvažajo v Združene države Amerike.

Firma Morse se je tako čez noč znašla v drugačnem položaju, ker praktično uvažava vse kabinete iz Jugoslavije, gramofone iz Anglije, radijske aparate pa iz Japonske.

Zakaj ni hotel obiskati Jugoslavije kot običajno, nam ni znano.

To so sicer obrobne stvari, saj nas bolj zanima posel, ki ga imamo s firmo Morse. Reči moram, da odnosi s firmo Morse v zadnjem času niso najboljši, na razgovorih v Parizu pa so se še zaostri. Razlike v pogledih na posel so zelo velike. Naše stališče je, da to ni običajni kupoprodajni aranžma, temveč globoka kooperacijska povezava in skupen poslovni interes. Zato firmi Morse, zlasti pa predstavništvu Exportdrva v New Yorku in Exportdrvu v Zagrebu ne more biti vseeno, ali smo mi v poslu zadovoljni ali ne. Zano je, da nas je lanski izpad v naročilih močno prizadel, ker je sovpadal s težavami, ki so se pojavile na domačem trgu. Zato smo iskali nova tržišča in druge kupce.

Pri osvajanju novih programov so se pojavile nekatere težave, zato smo začeli nekoliko spreminjati dobavne roke. Inflacijska

gibanja zadnjih nekaj let v Jugoslaviji so posel z glasbenimi omaricami pripeljala v slepo ulico. Zato se je ekonomski položaj tovarne poslabšal in če smo hoteli iz slepe ulice, smo morali prvotni program nekoliko popraviti. To pa je pripeljalo do tega, da smo z dobavami nekoliko v zaostanku in da smo zelene dobavne roke za leto 1972 podaljšali za tri mesece.

Gospod Morse, predvsem pa predstavnik Exportdrva, sta sklepala drugače, ker jim predstavniki iz Zagreba niso uspeli dovolj pojasniti pravih vzrokov za te spremembe.

Zaradi vsega tega so prišli razgovori v slepo ulico, iz katere osebno ne vidim izhoda.

Naša zahteva po korekciji cen je trdna, zato nismo pristali na nikakršno povečanje količin, dokler se ne uredi ta problem. Gospod Morse pa — nasprotno — zatrjuje, da ne more plačati več, ker ga je močno prizadelo desetodstotno povečanje uvoznih carin. Kako bodo pogajanja tekla v marcu, še ne vem, osebno pa sem, kar zadeva prihodnji razvoj posla, velik pesimist.

T. Kebe

Iz dela naših oblikovalcev

Sporazumevamo se o delitvi dohodka

V dneh, ko nastaja zadnja številka našega glasila v letošnjem letu, sprejemamo v podjetju splošni akt, ki ga vsakokrat znova pretehtavamo s posebno pozornostjo. Gre za sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, ki ga bodo sklenile naše poslovne enote.

Poleg predpisov in samoupravnega sporazuma lesne industrije Slovenije je temeljno izhodišče sporazuma še organizacijska povezava BRESTA oziroma njegovih poslovnih enot, kakršna se je izoblikovala v preteklih letih. V celoti pa preveva sporazum temeljno načelo — naj bo gospodarjenje v podjetju tako, da bo zagotavljalo usklajeno naraščanje reprodukcije in standarda zaposlenih.

Najvidnejša novost so interni kalkulativni osebni dohodki. To so osebni dohodki, ki predstavljajo

- razdelitev obveznosti med poslovnimi enotami,
- delilno razmerje za delitev ostanka neto dohodka na osebne dohodke iz poslovne uspešnosti in na dobiček,
- delež poslovne enote za pokritje skupnih obveznosti podjetja,
- minimalno akumulacijo poslovne enote.

Letni plan bo tako dobil jasnejšo vlogo v vsakoletnem sporazumevanju. Postopek za sprejem bo sicer predpisan s posebnim sporazumom, ki bo uredil vprašanja organizacijske povezave, vendar že sedaj lahko ugotavljamo, da bo sprejemanje letnega plana »velik dogodek« v podjetju.

Osebni dohodki posameznika so po novem, kot smo videli, razdeljeni na dva dela: na kalkulatивne osebne dohodke in na osebne dohodke iz poslovne uspeš-

Poleg omenjenih rednih osebnih dohodkov predvideva predlog sporazuma še naslednje oblike osebnih dohodkov oziroma prejemkov:

- dodatke za delo v posebnih pogojih, od 25 odstotkov do 50 odstotkov,
- osebne dohodke za delo v enotah požarne obrambe,
- nadomestila,
- regrese,
- odpravnino,
- posmrtnino in
- nagrade oziroma posebno ugodnost za starejše ali izčrpane delavce.

Vse povedano je seveda le še predlog, ki je bil dan v javno razpravo. Komisije poslovnih enot za usklajevanje pripomb javne razprave bodo pripravile dokončni predlog in ga posredovale delavskim svetom poslovnih enot, da ga bodo obravnavali in

Večja prizadevnost bo rodila večje sadove

Izpolnjevanje stabilizacijskega programa

Sredi letošnjega leta smo sprejeli stabilizacijski program podjetja. Le-tega so sestavljali poglobljeni ukrepi, ki so sestavni del uresničevanja naših načrtov ter del vsakdanjih prizadevanj za večje delovne rezultate.

Ko danes ugotavljamo, kako smo vse te naloge in ukrepe izpolnjevali, lahko zaključimo, da smo v petih mesecih drugega polletja dosegli načrt proizvodnje s 85 odstotki in prodaje z 89 odstotki. Končni rezultat naših naporov v II. polletju nam bo znan ob zaključku leta. Takrat bomo tudi lahko ugotovili, ali smo v primerjavi s preteklim obdobjem povečali produktivnost, ekonomičnost in rentabilnost za toliko, kot smo si zastavili.

Z določitvijo odgovornih nosilcev za posamezne ukrepe smo dosegli to, da se je večina zastavljenih ukrepov že uresničila, prav tako pa so v informaciji o izpolnjevanju stabilizacijskega programa, ki jo je obravnaval centralni delavski svet, nakazane tudi možnosti za izpolnitev tistih nalog, ki so še pred nami. V tem sestavku je težko podrobno opisati vse opravljene naloge, zato se bom omejil samo na nekatere:

- pripravljen je načrt za prihodnje leto;
- lansirni načrti se mesečno dopolnjujejo ob sodelovanju vseh poslovnih enot in ustreznih strokovnih služb;
- povečana je aktivnost marketinga;
- v II. polletju je dosežen rekord obseg izvoza;
- izboljšana je plačilna sposobnost;
- zmanjšano je stanje zalog gotovih izdelkov;
- investicije se gibljejo v okviru načrta, prav tako investicijsko vzdrževanje, stroški reklame in propagande;

- zaostrena je odgovornost za stroške na vseh stroškovnih mestih in pri vseh izdelkih;
- intenzivno pripravljamo projektni razvoj podjetja...

V tem času zelo aktivno nadaljujemo z graditvijo našega sistema upravljanja, saj smo ravno v teh dneh obravnavali in sprejemali samoupravni sporazum o oblikovanju dohodka ter o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Nedvomno bo ta sporazum pripomogel k dejanskemu samoupravnemu položaju delavcev in k izboljšanju medsebojnih odnosov v poslovnih enotah, pa tudi v skupnosti podjetja.

Ko je centralni delavski svet razpravljal o izpolnjevanju stabilizacijskega programa, je ponovno poudaril odgovornost nosilcev posameznih ukrepov oziroma nalog. Pri obravnavi zaključnega računa bo znova obravnaval izpolnjevanje stabilizacijskega programa in ocenil, kako so ti ukrepi programa uresničeni. Ob sprejemanju letnega načrta bomo morali znova pregledati, katere nove ukrepe moramo uresničiti, da bomo dosegli postavljen cilje. Mislim, da imamo za to vse pogoje in da je tudi večina članov naše delovne skupnosti pripravljena, da načrt za prihodnje leto z vsemi potrebnimi ukrepi tudi uredništvo. J. Hren

Bomo kos nalogam?

Vsem nam je že znano, da letošnje leto ni rodilo sadov, kot smo optimistično pričakovali na začetku leta 1971. Prav tako vprašanje se nam zastavlja za leto 1972. Vsem nam mora biti jasno, da se bo treba krepko spoprijeti s težavami na slehernem delovnem mestu, če hočemo, da nas ne bo držalo za vrat in da ne bomo imeli zvezanih rok. Ne bi smeli ugotavljati, da ni tega ali onega materiala, kajti proizvodnja ima svoje zahteve, pa tudi svoje odgovornosti. Tege naj se zavedajo tudi vse službe, ki so prav tako člen proizvodnje. Upanje je, da bo šlo na bolje. S tem mislim na proizvodni program, ki je nekako prilagojen naši proizvodnji.

Gotovo je, da ni vse proizvodni program, da je še mnogo drugih važnih vprašanj, ki jih ne bi smeli prezreti in prepustiti stihiji in se zadovoljiti samo z besedami.

S tako prakso bi morali enkrat za vselej prenehati. Kdaj bomo to dočakali, pa za enkrat še ne vemo. Predvsem je treba gledati na finančno moč. Finančna moč pa se dosega s pametnim gospodarjenjem, z drugo besedo, čim več proizvajati. Tako bomo rentabilni in ljudje bodo zadovoljni, saj je cilj nas vseh, da bi bil v letu 1972 najnižji osebni dohodek 1000 dinarjev, za kar se zavzema tudi sindikalna organizacija. Za to so možnosti, te možnosti je treba samo speljati na pravo pot k boljšim delovnim uspehom, pa bomo s tem koristili sebi in vsej naši družbi.

V. Šubic

Na decembrski seji so člani centralnega delavskega sveta razpravljali o sporazumu o delitvi dohodka in osebnih dohodkov ter o stabilizacijskem programu

jo strošek živega dela in se izračunajo za vsako poslovno enoto po enakem postopku. Kot podlaga za izračun služijo poprečni osebni dohodki, ki so bili v obračunskem obdobju preteklih šestih mesecev izplačani na zaposlenega v lesni industriji v Sloveniji.

Če posamezna poslovna enota ne doseže tako določenih okalkuliranih osebnih dohodkov, se le-ti pokriva iz dobička drugih poslovnih enot po načelu solidarnosti.

Da ne bi tak način deloval destimulativno, so v sporazumu predvidene tudi posledice v obliki obvezne sanacije, razrešitve organov upravljanja in celo interne prisilne uprave za dobo enega leta.

Po izplačilu kalkulativnih osebnih dohodkov in pokritju vseh obveznosti poslovna enota razdeli ostanek neto dohodka na osebne dohodke iz poslovne uspešnosti in na dobiček (na sklade). Kolikšni del bo razdelila za osebne dohodke in kolikšni del na sklade, naj odloča poslovna enota sama. Pri tem je potrebno upoštevati predvsem produktivnost dela, potrebe po razširjeni reprodukciji, potrebe družbenega standarda in izobraževanja, ter seveda določila samoupravnega sporazuma lesne industrije SR Slovenije.

Poseben pomen letnega plana bo s sporazumom še poudarjen, saj se bodo z njim med drugimi določale naslednje pomembne zadeve:

- višina prispevkov poslovnih enot za poslovanje skupnih strokovnih služb,
- amortizacijska stopnja,

nosti.

Poslovna enota oblikuje maso sredstev za kalkulativne osebne dohodke na podlagi enake vrednosti točke (za vse poslovne enote) po naslednjih merilih:

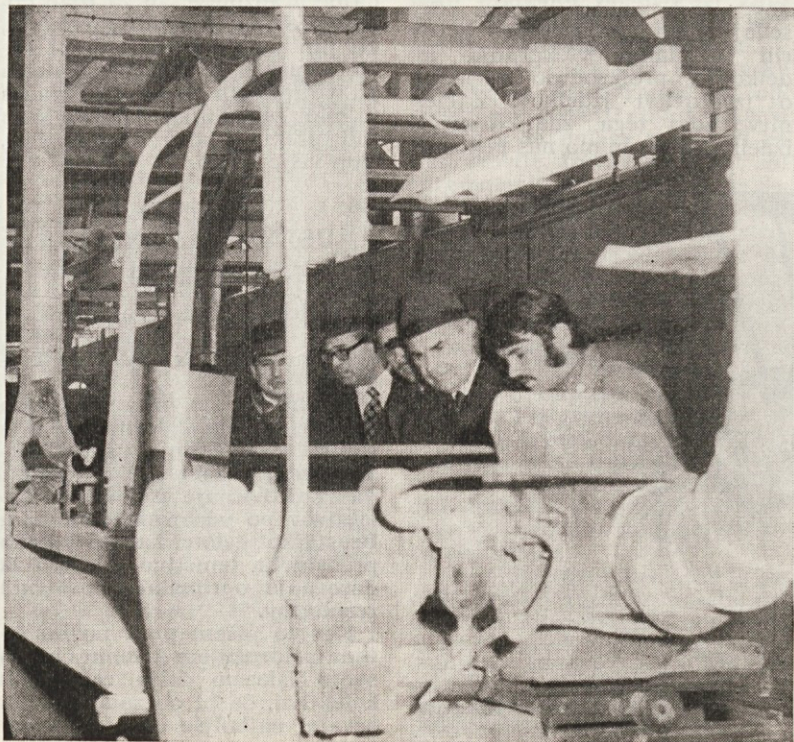
- za proizvodne delavce: po fizičnem obsegu proizvodnje in storitev,
- za režijske delavce: po razmerju med doseženim in planiranim obsegom proizvodnje, ugotovljenem po norma urah;
- za delavce, ki so vezani na obseg prodaje: po obsegu fakturirane prodaje;
- za glavnega direktorja: po posebnih merilih v smislu samoupravnega sporazuma lesne industrije Slovenije.

Masa osebnih dohodkov za poslovno enoto skupnih služb se oblikuje po razmerju med doseženim in planiranim obsegom proizvodnje in storitev vseh poslovnih enot, ugotovljene po norma urah.

Namesto dosedanje osebne ocene se bo uporabljal poseben »sistem napredovanja«. Ta naj omogoča delitev po delu, to je po razlikah, ki nastanejo ob enakih delovnih mestih zaradi subjektivnih lastnosti posameznika.

Masa osebnih dohodkov iz poslovne uspešnosti se deli na posameznike po posebni točkovni lestvici, ki zajema vsa delovna mesta v podjetju, ki so ocenjena z analitično oceno delovnih mest. Točkovna lestvica temelji na razredih analitične ocene delovnih mest, vendar tako, da so odgovornejša oziroma zahtevnejša delovna mesta bolj stimulirana za doseganje dobička kot manj zahtevnejša delovna mesta.

sprejemali v enakem besedilu predvidoma 30. decembra. Tako bomo pred novim letom že vedeli, ali poslovne enote soglašajo s predlaganim načinom delitve ali pa bo potrebno znova novih dogovarjanj med vsemi delovnimi skupnostmi našega podjetja. O tem bomo pisali v prihodnji številki. Z. Zabukovec

Tov. Bajbakov v tovarni pohištva Cerknica

Naš novi ZAŠČITNI ZNAK

Tu je. Nov zaščitni znak Industrije pohištva Brest Cerknica.

Teško se je odločiti o spremembah, saj je navada železna srajca. Toda železna srajca našega starega znaka je postala pretesna in okorna. Zato je bilo potrebno analizirati znak, s katerim smo se razvijali. Bil nam je nekako domač in stalno pred očmi.

Prepričani smo bili, da je pojem Brest domač in v ušesu ljudem po vsej Jugoslaviji. Toda ta balonček se je razblinil takoj izven meja ožje Slovenije. Ime »Brest-pohištva« ni seglo dalje od Zagreba. Obliko znaka, za katerega smo bili prepričani, da ga dobro poznamo, si je bilo težko zapomniti celo v Cerknici. Oblikovati dobro reklamno sporočilo z znakom je bilo skoraj nemogoče. Zelo pomanjšan je znak postal nečitljiv, na velikih formatih je prišlo do popačenja.

To je bilo dovolj, da smo začeli ramišljati o novem znaku, ki bi ga v nekaj letih spoznal vsak Jugoslovian. In po desetih letih bi postal tako znan, da pod njega ne bi bilo potrebno pisati Brest Cerknica.

Na strokovnem posvetovanju smo ugotovili, da ima podjetje zelo dobro ime in ga ne bi spreminjali. Kaj govori v prid dobremu imenu?

- je kratko (pet črk),
- lahko je izgovorljivo tudi v tujih jezikih,
- je povezano z lesom,
- je zapomljivo,
- ni podobno drugim.

Dodatno besedo — pohištvo smo opustili, ker je naziv podjetja Industrija pohištva Brest, torej se ne more ponavljati še

»Brest — pohištvo«. Kako nerodno se čuje: Industrija pohištva »Brest — pohištvo« Cerknica, ali ne?!

Znak »Brest-pohištvo« tudi ni bil izviren. Izpeljan je bil iz prvotnega znaka podjetja. Ker je bil nezaščiten, bi ga lahko uporabljali tudi drugi, česar pa v tem konkurenčnem času ne moremo dopustiti.

Prve osnutke za nov zaščitni znak je izdelal Inštitut za oblikovanje v Ljubljani. Z njihovim predlogom nismo bili zadovoljni. Zato je svet za kordinacijo poslovanja razpisal javni natečaj za novi zaščitni znak. Na razpis se je odzvalo s svojimi predlogi kar 167 avtorjev iz vse Jugoslavije. Strokovna žirija je imela za ves dan težavnega dela. Odločiti se je morala za res najboljšega.

Pri odbiranju elaboratov smo večkrat že mislili, da je ta najboljši. Res je, da je bilo precej prispevkov celo diletskih, a pokazali so zavzetost za reševanje. Tako je nek avtor poslal kar devet različnih predlogov. Komisija je predloge razvrstila v skupine. Iz zadnje, najkvalitetnejše, je nato izbrala elaborat dipl. inž. arh. Jerneja Kraigherja iz Ljubljane in mu podelila prvo nagrado. Druga nagrada je pripadla skupini avtorjev iz Ljubljane (Suhadolc, Vipotnik). Podeljene so bile še tri tretje nagrade. Vsi nagrajeni predlogi in 23 ostalih iz najkvalitetnejše skupine so bili razstavljeni v Salonu pohištva v Cerknici. Znaki so privabili mnogo obiskovalcev tudi iz Ljubljane in drugod.

Kaj znak predstavlja? Znak lahko tolmačimo tako: ob

osrednji liniji črke B (Brest) se nizajo zakrivljen oblanec, krivljenje in nato ravna deska. Torej znak res predstavlja delček proizvodnega procesa; pri obdelavi lesa se oblanec skrivi in oblikuje črko »B«.

Posebnost tega znaka je, da ga lahko postavljamo v poljuben položaj, vendar se mu njegov karakter ne spremeni. Lahko ga pomanjšamo na 5 mm ali povečamo na 50 m. Svetlobne reklame bo mogoče narediti bolj zanimive, pa tudi cenejše bodo, saj so nove oblike mnogo bolj enostavne in čiste.

Znak bomo uvajali počasi in tako zaradi tega ne bo dodatnih stroškov. To velja za Obzornik, pisemske glave, prospekte, kataloge, vse vrste tiskovin itd.

Povsod, kjer se morajo napisati obnavljati (nove ponjave za kamione) predstavlja kot strošek stari-novi znak isto oziroma novi je zaradi preprostosti celo cenejši. Tudi že pri sedanjih reklamah v Ljubljani in Cerknici razlika med obnovo starih in izdelavo novih ni tako pomembna. Torej je ta sprememba tudi ekonomsko upravičena.

Od novega znaka pričakujemo predvsem boljše oblikovano ekonomsko propagando, s tem pa tudi prodajo.

Kako lahko to vpliva na prodajo?

Vsak opažen prospekt, objava na televiziji, oglasi v časopisih in revijah pomeni novega potencialnega kupca. Mogoče ne še danes, pojutrišnjem pa gotovo.

Ekonomsko propaganda je dolgoročnejša investicija.

F. Golob

Analiza vrednosti

V našem podjetju se pogosto pojavljajo različne težnje, želje in seveda na teh osnovah tudi razprave. Te razprave si prizadevajo za to, kako izboljšati položaj. vsa ta hotenja pa največkrat ostanejo neizpolnjena, ker niso povezana oziroma nimajo odgovornega nosilca. Posebno velika pomanjkljivost se kaže na področju operacijskih raziskav in analize vrednosti. Zlasti slednjemu bi morali posvečati veliko več pozornosti.

Napačna bi bila ugotovitev, da tudi do sedaj na tem področju ni bilo ničesar napravljenega. Bilo je, le da smo to delali nesistematično, brez vnaprej zastavljenih ciljev. Temu pa bi morali napraviti konec.

Že lani je bilo v organizaciji predvideno delovno mesto analitika vrednosti. Delovno mesto ni bilo zasedeno, ker kaže, da nismo našli ustrezne kadrovske moči. Menim pa, da je verjetnejša druga resnica, da temu delovnemu mestu nismo našli ustreznega pomena in ga zato nismo ustrezno zasedli. Kakšen pomen ima to delovno mesto za odkrivanje notranjih rezerv in racionalizacije poslovanja, bom skušal pojasniti v teh nekaj odstavkih.

Bistvo analize vrednosti temelji na sistematičnem proučevanju naslednje enačbe:

$$\text{vrednost} = \frac{\text{funkcija}}{\text{stroški}}$$

Osrednja naloga našega podjetja je ustvarjati dobrine-bogastvo, s katerim na osnovi delitve zagotavljamo naraščajoči standard zaposlenih in hkrati zagotavljamo normalen razvoj in ekspanzijo. Če hočemo doseči ta cilj, mora podjetje ustvariti večjo vrednost v izdelkih in storitvah kot znaša vrednost potrošenih proizvodnih dejavnikov.

Tako večjo vrednost lahko dosežemo na dva načina:

- da povečamo cene izdelkov,
- da znižamo proizvodne stroške.

Vsak preudaren gospodarstvenik bo izbral za pametnejšo drugo možnost, ker bo s tem povečal svojo konkurenčno moč. Ta možnost pa ni tako preprosta, kot kaže na prvi pogled. Predvsem moramo najprej vedeti, kaj je vrednost s stališča potrošnika. Potrošnik ocenjuje vrednost določene blaga po zadoščenju, ki mu ga to blago, izdelek ali storitev da

normalno živi in dela. Bolj okusno hrano kupujejo ljudje zato, da ob njej uživajo. Ljudje si kupujejo obleke, da se zavarujejo pred mrazom, dežnik, da se zavarujejo pred dežjem in podobno. Avto si posameznik nabavi zato, da se z njim vozi v službo, različna orodja, da delo hitreje opravi in tako naprej. V odvisnosti od njihovih potreb so ljudje — potrošniki pripravljeni plačati za nek izdelek toliko, kolikor menijo, da bodo od tega imeli koristi za svojo denarno žrtev.

2. Prestižna vrednost. Veliko proizvodov kupujejo potrošniki zato, ker so jim nujno potrebni za življenje, za razvedrilo, za delo, veliko pa tudi zato, ker jim to veča ugled, ker se s tem dvigajo nad sovrstnike sociološke družbe. Posamezni izdelki so izrazito samo estetsko prestižnega pomena, recimo dragulji in drugi okraski. Pogosto se uporabna vrednost prepleta s prestižno vrednostjo. Obleka na primer nima samo uporabne vrednosti, ampak zaradi estetsko-modnih lastnosti tudi prestižno vrednost. Avtomobilov ne kupujejo ljudje samo zato, da bi se z njimi vozili v službo, ampak včasih predvsem zato, da je že na cesti videti, kdo se vozi z njim. Lahko bi našli še mnogo izdelkov, ki imajo uporabno in prestižno vrednost. Kdor načrtuje in oblikuje izdelek, mora te vrednosti poznati, sicer se izpostavlja nevarnosti nerentabilnega dela.

3. Stroškovna vrednost. Medtem ko potrošnik ocenjuje in presoja vrednost izdelka po njegovi uporabni in prestižni vrednosti, smo proizvajalci bolj naklonjeni ocenjevanju vrednosti izdelka z vidika stroškov ne glede na to, ali so njegove funkcije z vidika potreb in stroškov racionalno realizirane ali ne. To ima za proizvajalca lahko večkrat usodne posledice. V proizvodnji na primer lansira izdelek, ki po uporabni in prestižni funkciji ne ustreza željam in potrebam potrošnikov (primer so naše Patricija, Clavdija, Aleksandra) glede na formirano ceno. V takem primeru nastopijo težave pri plasmaju blaga, ne glede na to, kakšno ceno proizvajalec ponudi. (Tudi za to imamo primer pri istih izdelkih: tudi 30 odstotno znižanje cen ni bistveno pospešilo prodaje). Iz tega sledi zaključek, da je ocenjevanje vrednosti izdelka po stroškov-

jejo. Zato razlikujemo naslednje vrednosti:

1. Uporabna vrednost. Kot uporabno vrednost označujemo skupke tistih funkcij, ki potrošniku omogočajo, da zadovoljuje svoje potrebe pri delu v prostem času, pri razvedrilo. Uporabna vrednost se nanaša na delovanje izdelkov. Tako si mora človek prekrbeti toliko kalorij hrane, da

nem kriteriju za nas lahko zelo varljivo.

4. Menjalna vrednost. Menjalna vrednost je pomembna predvsem za trgovca. Le-ta kupuje izdelke zato, da jih spet zamenjuje za denar, pri čemer teži, da ustvari čim bolj ugodno razliko med nabavno in prodajno vrednostjo. Če proizvajalec oziroma mi pri ne-

Konec na 6. strani

Govorijo predsedniki svetov

RAZGOVOR S PREDSEDNIKI CENTRALNIH ORGANOV UPRAVLJANJA

Ob izteku leta smo se namenili, pogovoriti se s predsedniki centralnih organov upravljanja naše delovne skupnosti. Nedvomno ti razgovori ne morejo v celoti oceniti dela, pomanjkljivosti, uspehov in ustreznosti samoupravnega sistema v našem podjetju. Prav gotovo pa bodo po svoje osvetlili njegovo delovanje in opozorili na pomanjkljivosti. To je zlasti pomembno sedaj, ko bomo morali s samoupravnim sporazumom znova pretehtati učinkovitost in ustreznost samoupravljanja v naši delovni skupnosti.

Dipl. inž. Drago Mazij, predsednik centralnega delavskega sveta.

Kako v splošnem ocenjuješ delo centralnega delavskega sveta v preteklem letu?

Leto, ki se pravkar izteka, predstavlja za vso našo družbeno skupnost, pa tudi za Brest veliko praktično preizkušnjo pri odpravljanju gospodarskih težav. Zato ocenjujem delo centralnega delavskega sveta s tega vidika, kako je obravnaval in razreševal ta vprašanja. Poleg tega so bili letos predmet razprav na sejah centralnega delavskega sveta važni samoupravni akti, na primer družbeni dogovor in samoupravni sporazum, analitična ocena de-

lovnih mest, pravilnik o delovnih razmerjih, sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, stabilizacijski program podjetja in podobno. Skratka, to so bili zelo važni akti, katerih sprejetje in doledno izpolnjevanje se bo odražalo v našem prihodnjem razvoju. Preskromen bi bil, če ne bi v taki situaciji pozitivno ocenil prizadevanja najvišjega organa upravljanja naše delovne skupnosti v letu 1971.

Katere so po tvoji sodbi pomanjkljivosti pri njegovem delu?

Prepričan sem, da je ena izmed glavnih pomanjkljivosti dela kate-regakoli organa upravljanja premajhna in nepravilna poučenost. Največkrat smo priča obravnavi dokaj težko razumljivih zadev ekonomsko-finančnega področja. Zato ni skrivnost, da se dostikrat razidem s sklepi, ne pa tudi z dovolj jasnimi in razčiščenimi pojmi. Razumljivo je, da so mogoče v takih primerih enostranske ocene, ugibanja, nepravilno tolmačenje, tendencioznost in podobno, temu ustrezno pa kasneje tudi izpopolnjevanje sprejetih sklepov.

Druga stvar, ki se mi zdi, da je včasih še prisotna pri delu organov upravljanja, je bojazen pred posledicami. Mislim, da je le odkrita izmenjava mnenj poročstvo za objektivne sklepe. Občutek imam, da se na tem področju stvari popravljajo.

Kaj želiš članom delovne skupnosti Bresta v novem letu?

Vsem članom delovne skupnosti želim uspešno in srečno novo leto. Prav tako pa bi želel, da bi kar najhitreje s skupnimi močmi prebrodili sedanje težave in še hitreje napredovali na vseh področjih.

Franc Hvala, predsednik sveta za koordinacijo poslovanja.

Ali je po tvojem mnenju dovolj usklajeno delo med organi upravljanja v podjetju?

V zadnji mandatni dobi imamo zelo razširjeno omrežje organov upravljanja, kar je posledica XV. ustavnega amandmaja. Pri centralnem delavskem svetu imamo vrsto specializiranih svetov in komisij. Namen take organizacije je bil vključiti čim večje število ljudi in reševati nastalo problematiko na bolj strokovni podlagi.

jektant mora torej zadeti samo bistvene.

Stroški predstavljajo ovrednotene potroške vseh proizvodnih dejavnikov in so povezani z realizacijo vsake funkcije v izdelku. Težiti moramo za tem, da uresničimo v izdelku potrebne funkcije s čim manjšimi stroški.

Iz tega torej sledi, da iz omenjene enačbe lahko povečamo vrednost proizvoda na različne načine. **Oglejmo si kakšen primer;** recimo police. Pri naših izdelkih poznamo različne vrste polic. So steklene, lesene, tanjše, debelejše. Podobno je s stranicami, vrati, različnim okovjem... Vse police imajo isto funkcijo: nanje zlagamo določene vrste blaga. Prav tako je z drugimi deli in materiali. S tem hočem reči, da lahko funkcije izdelka obdržimo, bistveno pa lahko zmanjšamo proizvodne stroške. Lep primer za to je v naši poslovni enoti jedilnica Living. Funkcija in estetski videz sta ostala popolnoma neprizadeta. Stroške pa smo le pocenili. Menim, da bi bil tak pristop potreben na vsej črti. Če pa hočemo doseči sistematično delo na tem področju, bi bilo potrebno, da se začne nekdo s tem stalno ukvarjati. Zdi se mi, da bi bil trud poplačan v zlatu.

T. Kebe

Pri predlaganju kandidatov v te organe smo hoteli z izborom ljudi doseči njihovo zadovoljivo aktivnost. Menim, da nam to ni uspelo v celoti. Menim pa tudi, da nismo v celoti dojeli bistva take organizacije. Najbrž sta to dva osnovna vzroka, ki nam dovolj ugotovitev, da delo teh organov ni usklajeno in ne dovolj učinkovito.

Zaradi tega pride včasih tudi do kratkega stika med posameznimi samoupravnimi telesi. Mandatni komisiji si upam predlagati, da pri predlaganju kandidatov za organe novega sestava ne spregleda mladine in žena. Tudi mi potrebujemo nove sile.

Se ti zdi sedanji sistem upravljanja dovolj učinkovit?

Glede na prej povedano menim, da sistem ni dovolj učinkovit. Samo tega ni kriv sistem, ampak mi, ki ga nismo znali »oživiti«.

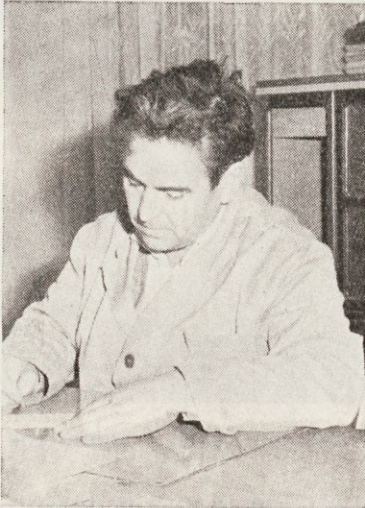
Kaj meniš o informiranju v podjetju?

Informiranje? Brestov obzornik ni več dojenček, že kar dobro hodi. Pazimo, da se mu na tej poledici kaj ne zgodi. Za sprotno informiranje vsakega o vsem pa je to premalo. Bilten? Škoda papirja za takega kot je, ker je bil že boljši.

*

Tone Bavdek, predsednik sveta za ekonomiko in finance.

Kako ocenjuješ delo sveta za ekonomiko in finance v preteklem letu?

Menim, da so bili člani sveta dokaj prizadevni, vendar pa bi moral tudi svet za ekonomiko in finance v preteklem letu boljše opravljati svojo dolžnost. Boljše ali slabše delo pa ni bilo odvisno samo od članov sveta, ali od sveta kot celote, temveč tudi od učinkovitosti strokovnih služb.

Se ti zdi sedanji sistem upravljanja v podjetju dovolj učinkovit?

Težko je ocenjevati učinkovitost sedanjega sistema upravljanja v našem podjetju. Menim pa, da bi bilo umestno znova analizirati celotni sistem oziroma njegovo delovanje.

Kaj želiš ob novem letu delovnim ljudem Bresta?

Želim jim mnogo delovnih uspehov in osebne sreče.

*

Evgen Pazić, predsednik sveta za proizvodnjo in tržišče.

Kakšna je povezava med delom vašega sveta in strokovnimi službami?

Svet je uspešno deloval le na začetku in na koncu leta. Reorganizacija tehničnih služb, različni kadrovski premiki, vse to je onemogočalo uspešnejše sodelovanje služb in sveta. V zadnjem času je svet tesneje navezal stike z marketingom, prodajno službo, oblikovalnim teamom in tehničnim razvojem. Analiza izvajanja planov proizvodnje in prodaje, pa tudi program za leto 1972 je dal svetu nove ideje za delovanje.

Kako ocenjujete delo sveta v preteklem letu?

Svet v preteklem letu ni živel, čenrav je v začetku kazalo, da

bo. Novi strokovni tajnik sveta je bil imenovan komaj novembra, prejšnji pa je odšel že spomladi na drugo delovno mesto. Ta odsotnost je mnogo pripomogla, da delo ni bilo bolj uspešno in kontinuirano.

Kakšne so vaše osebne želje kolektivu ob novem letu?

Moja želja je seveda želja nas vseh. Ta želja pa je: napredek v proizvodnji, uspehi pri delu, zadovoljstvo in osebna sreča.

*

Jože Hren, predsednik sveta za kader.

Kakšna je povezava sveta za kader s kadrovsko politiko podjetja?

S statutom so določena načela kadrovske politike. Poudariti moram, da sta osnova kadrovske politike dolgoročna in vsakoletna poslovna politika in organizacija dela. Le-to po javni razpravi v vseh poslovnih enotah sprejema centralni delavski svet. V 117. členu statuta je med drugim določeno, da realizacija kadrovske politike temelji na objektivnem planiranju kadra po potrebnih strokovnostih; planirane potrebe so osnova za vsakoletne in večletne akcije sistematičnega izobraževanja. Vsaka poslovna enota torej postavlja potrebe glede na

Izobraževanje delavcev

V eni izmed prejšnjih števil našega glasila smo obljubili, da se bo začelo izobraževanje za poklice ozkega profila. Programi so že pripravljani, o njih je razpravljal tudi svet za kadre in jih sprejel ter priporočil njihovo izpolnjevanje.

Pa si oglejmo najprej program! Deljen je v dva dela:

1. Splošni del s predmeti: ekonomika podjetja, branje načrtov, varnost pri delu in požarna varnost.

2. Strokovni del s teoretičnim delom za značilni poklic in praktični del z navodili za varno delo. Poklici so razvrščeni v naslednje skupine: polnojarmeničar, cirkularist, rezkalec, strugar-vrtalec, sestavljalac furnirja, stikalničar-lepilec, nanašalec laka, lužilec, brusilec laka-polirec, brusilec lesa, tapetnik in embalažer.

Vodstvom poslovnih enot je prepuščeno, kateri poklic bodo najprej izobraževali. Vsekakor pa bi v približno petih letih prišli vsi poklici na vrsto. Predavatelji so vsi iz podjetja, tako da bodo najustreznejše prilagodili snov potrebam in delavcem.

Težišče dela bo v razumevanju snovi in v praktičnem delu pri določenem stroju. Vzemimo za primer poklic-sestavljalec furnirja. V tem oddelku je več strojev. Vsakdo pa naj bi znal ravnati z vsakim strojem v furnirnici. Torej se bo moral tega naučiti. Na koncu tečaja bodo po krajšem

plan proizvodnje. Sestavni del razvojnega programa podjetja je tudi razvoj kadra.

Kadrovska politika zajema predvsem naslednja področja: kadrovanje, ki zajema kompletno nalogo s področja sprejemanja, razporejanja in prenehanja dela delavcev,

- izobraževanje,
- vrednotenje dela,
- zdravstveno varstvo,
- rekreacija in standard delavcev.

Ali delo vašega sveta obsega vsa področja, ki so v njegovi pristojnosti?

Za opravljanje nalog s posameznih področij imenuje svet za kadre komisije. Sedaj imamo komisijo za kader, komisijo za stanovansko vprašanja in komisijo za izrekanje ukrepov.

Kako ocenjujete delo komisij pri svetu za kader?

Iz pregleda dela komisij lahko sklepam, da opravljajo vse tiste naloge, ki so določene s statutom. V prihodnje bo potrebno podrobneje opredeliti naloge in pristojnosti stanovanske komisije, prav tako tudi proučiti in razmejiti naloge sveta za koordinacijo in sveta za kader o vprašanjih izvajanja kadrovske politike.

Prebrali ste mnenja predsednikov svetov. Prav gotovo bodo lahko osnova za razmišljanje, pa tudi za analizo o sistemu samoupravljanja, ki jo bo treba sestaviti.

B. LEVEC

odmoru izpiti iz vseh predmetov in iz praktičnega dela pri strojih.

Novost tega izobraževanja bo tudi v tem, da bo podjetje priznalo kvalifikacijo (veljala bo samo na Brestu) tistemu, ki bo dosegel usposobitev za več poklicev ozkega profila. Koliko in katere poklice bo potrebno za poklic strojni mizar, bo treba še določiti.

Vsako se bo vprašal: čemu pa zopet to? Odgovor ni lahak, saj s pridobitvijo poklica ozkega profila oziroma spričevala v kuverti ne bo tudi dinarja več. Vsakdo pa bo lahko kandidiral na delovno mesto, za katerega se je usposobil in pazil, da ne pride na tako delovno mesto delavec brez vsakršnih kvalifikacij. Isto velja tudi za vsa strokovna delovna mesta. Kadrovska služba v podjetju in v poslovnih enotah pa bo rada upoštevala s papirjem dokazano znanje, saj ji bo sledil tudi večji finančni učinek.

Takšnega izobraževanja pa so izvzeti delavci, ki že vrsto let uspešno delajo na delovnem mestu in so stari nad štirideset let.

Za zaključek ne bo odveč odgovoriti na bojazen o javnem priznanju. Stopnja kvalifikacije oziroma z novim izrazom imenovana — priučen delavec, se ne priznava javno in se ne vpisuje v delovno knjižico, bodo jo pa radi priznavali povsod drugod v lesni industriji.

F. Turšič

Analiza vrednosti

Nadaljevanje s 5. strani kem izdelku ne znamo pravilno oceniti uporabne in prestižne vrednosti in bo to storila trgovina, bo ona pobrala del našega zaslužka.

Vsak izdelek mora torej zadovoljiti določene funkcije, da mu potrošnik prizna ustrezno vrednost. Te so lahko uporabne ali prestižne, ali oboje hkrati. Z nabavo spalnice ne kupujemo pol kubičnega metra lesa, plošč, furnirja, ampak njeno funkcijo in estetski videz. Prav tako je pri dnevnici, kuhinji, jedilnici in drugod.

Ko oblikovalci, arhitekti in konstruktorji snujejo prihodnji izdelek, morajo najprej natančno vedeti, kakšne funkcije bo moral izdelek opravljati. Vijak za privijanje v les ima skoraj izključno uporabno funkcijo, kravata, šal, prstan pa izključno estetske funkcije. Zato tudi arhitekti potrebujejo ustrezne informacije o potrebnih funkcijah, ki jih mora izdelek imeti. Brez teh informacij se izpostavljamu nevarnosti, da bodo projektanti v izdelku vnesli nepotrebne, nepredvidene funkcije. To bo lahko močno okrnilo vrednost izdelka.

Ugotovljeno je namreč, da odpade velik del stroškov na manj pomembne funkcije, po katerih kupci niti ne povprašujejo. Pro-

Naši ljudje

Stanko že dolgo poznam. Vseeno pa me je malo čudno pogledala, ko sem ji dejal, da smo jo na seji uredniškega odbora izbrali za rubriko NAŠI LJUDJE.

Poznate jo tudi vi in vem, da se ne čudite, da je takoj rekla: zakaj pa ravno jaz? Stanka Me-

Stanka Mekinda

kinda je ena izmed deklet, ki so pred skoraj dvajsetimi leti prišle iz šol v službo na BREST. Stanka se je zaposlila 1. avgusta 1954 in je po nekaj tednih dela v računski službi odšla na delo v prodajno službo, kjer dela še danes. Opravlja delovno mesto v obračunu in evidenci inozemskih dobav. Kot znanec iz kolektiva sem ji postavil nekaj vprašanj. Skrbno sem jih izbral, ker vem, da je Stanka dovolj kritična in polna želja po napredku.

Ali bi hotela povedati, kako si uspela, da je vsak podatek o izvozu, ki ga daješ, sprejet kot suho zlato?

V letu 1967 smo prvič presegli 2 milijona dolarjev izvoza, kar je bil velik dogodek. Do preteklega meseca smo letos izvozili že za več kot 4 milijone dolarjev. Kajne, da se rada pohvalim? Ta obseg nas uvršča v največja izvoznika pohištva v državi. In sedaj k odgovoru: Takoj, ko so mi zapali obračun in evidenco izvoza, sem si postavila nalogo, da bodo vsi podatki natančni, da bo evidenca tekoča, arhiv pa najskrbneje hranjen. Da, to sem si dejala in ta svoj sklep tudi ohranila v sebi. Vrtam po dokumentih toliko časa, da izžarevajo pravilnost. Brez skrbi in čuta odgovornosti za natančnost ne gre pri tem, ne pri nobenem poslu. To, vidite, je recept o točnih podatkih.

Avtomatska obdelava podatkov nam tudi daje podatke, ti pa so daleč od suhega zlata — kaj bi hotela reči o naši evidenci?

Avtomatska obdelava podatkov šele začenja dajati podatke. Pravijo, da stroj ne greši. Kdo pa potem? Najbrž tisti, ki pripravljajo podatke in jih dajejo za strojno obdelavo. In če ti niso točni, stroj napačno odgovori. Menim, da morajo biti vse evidence točne, pa naj gre za ročno ali strojno obdelavo. Odgovori, ki jih dobimo obdelane, iz avtomatske obdelave podatkov, so odraz skrbi o natančnosti poročanja v podjetju.

Dovolj vprašanj z delovnega področja!

Brest, družina, dom — polne roke dela, kako je mogoče vse to sestaviti v celoto — in po vsem še vedno biti nasmejana?

To vprašnje lahko velja skoraj sleherni zaposleni ženi. Včasih je potrebno malo samozatajevanja in veliko potrpljenja, včasih je služba kar odveč. To občutijo tudi otroci in družina, kar je najhujše. Smeh, pravite? Mar naj bi jokala? Ne, to pa ne — čeprav rada jokam.

Ali je od tvojega hobbyja — dopisovanje — še kaj ostalo?

Da, ostala so poznanstva in dopisovanje. Veste, pa z dekleti! Še sedaj rada zbiram razglednice krajev. Kar pogledajte zbirko v pisarni, kjer delam! Z vseh koncev sveta so.

Za družabno življenje ostaja malo časa. Kaj bi bilo treba storiti, da bi na Brestu obnovili stare navade velike družine kot nekoč, ko smo znali delati in se tudi veselili?

Večkrat mislim o tem, vendar menim, da je to sedaj skoraj nemogoče, ker je število zaposlenih veliko večje, odnosi in navade pa so različni. Včasih smo bili bolj enotni, naj si bo pri delu ali razvedrilu. Danes pa je sindikatu težavno organizirati izlet in čeprav je vse preskrbljeno, udeležba ni niti polovična. Zakaj tako? ali gre tudi pri tem za socialno diferenciacijo ali kakšno drugačno? Prepričana sem, da bo še prišel čas, ko bodo potrebe po zblizevanju v delu in pri razvedrilu.

Bogat vrt in veliko rož okrog vaše hiše... čigava zasluga je — morda moževa? Cerknikičani želijo lepo Cerknico — pa ne vsi... kaj misliš o tem?

Da, tudi moževa zasluga je, saj ima zelo rad cvetje in mi pomaga pri urejanju in negovanju vrta. veliko občanov si želi, da bi Cerknica postala lepo urejena, vendar to ni dovolj, ko pa nekateri namerno ne sodelujejo. Izpred Brestovih zelenic so bile izkopa ne vrtnice, pohojeni tulipani, zelenice pred spomenikom so uničene, odpadke pri Kulturnem domu je moral pokriti sneg, vidimo ostanke nedokončanih del na cestah in zgradbah, ki nam govore, da vsak naredi samo to, kar hoče in ne to, kar bi oplešalo celotni videz našega okraja.

Brest je omogočil, da Cerknica iz zaostalega trga raste v majhno

mesto. Ali bi hotela povedati še o tem kaj, predvsem pa, kaj misliš o prihodnjem razvoju?

Res je Brest omogočil, da se je Cerknica tako razvila. Iz skoraj neznanega LIP Cerknica je zrasla Industrija pohištva Brest. Še nedavno malo znana Cerknica je danes znana po vsem svetu. Nekeč je nekdo zapisal, da Cerknico bolj poznajo zunaj države kot doma. Danes nas poznajo doma in zunaj. Cerknica spreminja svojo podobo. Visoki bloki dajejo danes mogočni vtis. Nešteto družinskih hiš prav tako dopolnjuje to podobo. Tudi javne zgradbe se lepšajo. Prepričana sem, da bo šel ta napredek še naprej, predvsem pa mislim, da morajo otroci čimprej do telovadnice, mladina do kulturnih prostorov. Pa kaj bi naštevala, saj o tem mnogo govorimo, nič pa ne naredimo.

Kakšne želje imaš za novo leto?

Ta je podobno željam skoraj vseh ljudi sveta: da bi bil mir, da bi bilo bratstvo in prijateljstvo med ljudmi!

In kaj želiš članom kolektiva Brest za 1972. leto?

Želim jim uspeha pri delu, zdravja, miru in osebnega zdojstva!

Želiš še kaj povedati?

Brestov obzornik naj bi v prihodnje vsaj eno stran posvetil novicam iz vse občine, saj nam tega ne delajo niti dnevniki, niti radio, niti televizija. Iz vsebine, ki naj bi bila bolj pestra, bi morda lahko izvedeli tudi o drugih, nam sorodnih podjetjih, morda tudi kaj o znanosti in napredku. Kdo ve, kaj še vse bi bilo treba?

Tako mi je uspelo predstaviti Stanko Mekindo. Prepričan sem, da so vas njeni odgovori nekoliko spravili k razmišljanju.

D. Trotovšek

Kako drago je naše zdravje?

Skladno z zakonskimi določili, s statutom skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev ljubljanske regije (kamor sodi tudi naša občina) in z njenimi poslovniki smo vsi zaposleni na tem področju dolžni plačevati določen odstotek od bruto ali neto osebnih dohodkov, da bi zagotovili obvezne in razširjene oblike zdravstvenega varstva nas in naših družinskih članov. Ta odstotek znaša za našo občino 7,34 odstotka od bruto osebnih dohodkov, v številu tudi 0,62 odstotka dodatnega prispevka za nesreče pri delu.

Da bi lažje razumeli delitev družbenih obveznosti, ki jih moramo plačevati od bruto osebnih dohodkov vsi redno zaposleni s polnim delovnim časom, dajem tabelarični pregled strukture vseh prispevkov za konkreten primer mesečnega neto zaslužka 1.500 dinarjev.

bruto osebni dohodek — poln delovni čas		2.176,05 din
prispevki iz delovnega razmerja	9,65 %	210,00 din
osnovni prispevek za zdrav. zavarovajen	6,72 %	146,25 din
invalidsko-pokojninski prispevek	12,70 %	276,35 din
prispevek za otroško varstvo	0,45 %	9,80 din
prispevek za otroški dodatek	1,35 %	29,45 din
prispevek za zaposlovanje	0,20 %	4,30 din
Skupaj prispevki, ki jih plača posameznik	31,07 %	676,05 din
Neto izplačilo:	68,93 %	1.500,00 din

Na omenjeni bruto osebni dohodek je gospodarska organizacija dolžna obračunati in odvesti še naslednje družbene dajatve:

prispevek za stanovanjsko izgradnjo	4,00 %	87,02 din
prispevek za Bosansko krajino	0,70 %	15,23 din
dodatni soc. za nesreče pri delu	0,62 %	13,50 din
dodatni prispevek	0,30 %	10,90 din
komunalni prispevek	0,50 %	10,90 din
Skupna obveznost	6,12 %	133,15 din

Povzetek: Delavec, ki ob mesecu dobi neto 1.500 din osebnih dohodkov, pogosto niti ne ve, da je moral sočasno posredno zagotoviti sredstva vsem zgoraj omenjenim družbenim porabnikom za zagotovitev vseh ostalih dobrin, ki mu jih družba v taki ali drugačni obliki vrača od plačanega deleža 809,20 din, odštetelega od bruto osebnega dohodka.

V omenjenem znesku plačanih prispevkov je delež 159,75 din namenjen za potrebe vseh zdravstvenih ustanov, ki se kakor koli ukvarjajo z našim zdravjem in dobrim počutjem na delovnem mestu, v prijetni družbi ali doma, skratka, s tem deležem smo zagotovili sebi in nezaposlenim družinskih članom:

- vse oblike obveznega in razširjenega zdravstvenega varstva,
- zdravljenje v vseh zdravstvenih ustanovah (zdravstveni domovi, bolnišnice, klinike in zdravilišča),
- nadomestilo osebnega dohodka za čas nezmožnosti za delo, nosečnosti in skrajšanega delovnega časa,

- potne stroške v zvezi z uveljavitvijo zdravstvenega varstva,
- pogrebno,
- posmrtno.

Glede na to, da smo o oblikah zdravstvenega varstva že iz nujne dovolj poučeni, bi poskušal razčleniti še nekatere stvari, ki zanimajo našega delovnega človeka.

Nadomestila

Pravico do nadomestila osebnega dohodka zaradi nezmožnosti za delo ima vsak zaposleni zavarovanec od prvega dne, vendar se mu to nadomestilo zmanjša za 10 odstotkov, dokler ne izpolni pogoja — devet mesecev neprekinjene zaposlitve. Ta pogoj ne velja za nesreče pri delu, poklicna obolenja, nosečnost, izolacijo in nego obolelega otroka v starosti do treh let.

Višina nadomestila temelji na povprečni osnovi osebnega dohodka preteklega leta, če je posameznik bil zaposlen, če ne, pa na povprečju osebnih dohodkov vseh zaposlitev v tekočem letu in jo za posamezne vrste obolenj določa gospodarska organizacija v soglasju s skupnostjo. Vendar pa to nadomestilo skladno z mednarodno konvencijo ne more biti nižje od 60 odstotkov.

Nadomestilo v višini osnove, to je 100 odstotkov, je zavarovancu zagotovljeno od prvega dne za nesrečo pri delu, za poklicno obolenje, nosečnost in skrajšani delovni čas doječih mater.

Za vse ostale primere se nadomestilo izenači z osnovo po preteku določene dobe trajanja takega primera (po 61. dnevu). Pono-vitev boleznih — recidiva se ne šteje za prekinitev.

Med bivanjem zavarovanca v stacioniranih zdravstvenih domovih se mu nadomestilo zmanjša za 20 odstotkov če nima družinskih članov (če je sam), če pa preživlja vsaj enega, tega zmanjšanja ni.

Pogrebna

Po poslovniku skupnosti pripadajo zavarovancem in njihovim družinskim članom naslednji zneski za leto 1971:

— starost do enega leta	470,00 din
— starost od 1 do 14 let	660,00 din
— starost nad 14 let	920,00 din

Posmrtnina

Ob smrti zaposlenega zavarovanca ali zavarovanca, ki dobiva nadomestilo iz zaposlitve, izplača skupnost enomesečni znesek izračunane povprečne mesečne osnove preteklega leta.

Participacija

Zaradi nenehnega naraščanja stroškov na eni strani in nesorazmernega dotoka sredstev na drugi strani, je bil osnovni moto zakonodajalca, da je za kritje potreb zdravstva predčasno določil prispevek zavarovanih oseb k stroškom za določene oblike zdravstvenega varstva in sicer:

— za vsak prvi pregled pri specialistu z napotnico	5,00 din
— brez napotnice	30,00 din

Ambulantne čakalnice so vedno polne

— za prvi obisk na domu (na zahtevo zavarov.)	10,00 din
— za zdravila	4,00 din
— za prevoz z rešilnim avtomobilom	10,00 din
— za zdravljenje zob	10 %
— za zobne proteze	30 %
— za ortopedske pripomočke	30 %
— za intervencijo in zdravljenje zastrupitve z alkoholom (pijanost)	50 %
— za neobvezno cepljenje	50 %
— za splav (če ni zdravniško odobren)	150,00 din

Participacije so oproščeni naslednji primeri:

- obvezno zdravstveno varstvo (TBC, duševne bolezni, nosečnice in zdravstveno varstvo šolske mladine do 18. leta starosti oziroma študentje do 26. leta),
- nesreče pri delu in poklicna obolenja.

Valorizacija nadomestil

Zavarovancem, ki so po 1. januarju 1970 postali začasno nezmožni za delo in jim nezmožnost traja neprekinjeno več kot eno leto, se osnova za nadomestilo osebnega dohodka poveča za 19,4 odstotka od prvega dne nad eno leto.

Prosta izbira zdravnika

To je z zakonom zagotovljena pravica vsakega zavarovanca. Morda pa vam ni znano, da izbranega zdravnika med letom ne morete menjati. Predvsem velja to za zavarovance, katerih gospodarske organizacije imajo obratno ambulanto oziroma obratnega zdravnika, ki je med ostalim edini pristojen za priznavanje ali določanje bolniškega staleža ne glede na kraj nastanka. Če ste torej zboleli na morju ali v hribih, pojdite čimprej k obratnemu zdravniku s potrebnimi izvidi ali dokazili.

Pogosto smo pred dilemo: dopust ali bolniška, če nam zboli kdo od svojcev. Največ 15 dni bolniškega staleža vam bo določil zdravnik za nego obolelega družinskega člana, če ta še ni star sedem let. Za vse ostale nad sedem let pa boste lahko dobili največ sedem dni.

Doječe matere pogosto zanima način in trajanje dela med skrajšanim delovnim časom. Sporazumno je dopustno delo 8 ur dnevno tri dni v tednu za dva prosta dneva, vendar samo, če je prizadeta delavka toliko oddaljena od delovnega mesta, da bi na času prihoda in odhoda z dela izgubila toliko, kot znaša skupaj s skrajšanim delovnim časom njen poln delovni čas.

S. KRALJ

Vabljava razstava v Salonu pohištva

16. decembra je bila v Brestovem Salonu pohištva odprta nova razstava. Tokrat razstavljata svoja dela dva člana delovne skupnosti Bresta, akademska slikarja Milan Rot in Franc Golob. Na otvoritvi se je zbralo številno občinstvo, predstavniki družbenih in kulturnih ustanov, predstavniki delovnih organizacij in drugih. Namesto običajnega poročila z razstave objavljamo otvoritvene besede, ki jih je prispeval tov. Janez Praprotnik.

Nagovorili so me za težko, vendar lepo opravilo, naj poskušam predstaviti pričujočo razstavo, pravzaprav že tretjo v kratkem času, kar je odprta za salon, zgrajen sicer iz čistih komercialnih, podjetniških nagibov, ki pa poleg svojega osnovnega namena že dobiva obeležje svetišča kulture, novega središča, v katerem si bo cerkniški človek poleg izdelkov svoje tehniške domišljije in proizvodne ustvarjalnosti lahko napolnil svoj intimni svet s poezijo umetnikovih barv, oblik in prostora. Trdim: ideja naših dveh mladih sodelavcev, ki je bila doslej uresničena s skupno razstavo akademskih slikarjev Lojzeta Perka in Doretta Klemenčiča-Maja ter z razstavo prispevkov za natečaj Brestovega zaščitnega znaka — je vredno neprimerljivo večje pozornosti, kot je bila v cerkniškem javnem življenju in v kolektivu Bresta doslej deležna.

A nič za to: vsaka novost, vsak napredek le počasi dobiva svoj pravi predznak in prepričan sem, da bo razstava, ki jo danes odpiramo, prekrila nov znatnejši del mozaika, ki sta si ga mlada umetnika zamislila s prvo idejo o cerkniški slikarski koloniji.

Cerknica potrebuje svoj novi obraz. Tudi kolektiv Bresta ga potrebuje. Kot priseljenec v kraju si dovoljujem z drugačnimi očmi gledati na razvoj kraja in na slog življenja v tem kraju, kot so navajeni gledati domačini. Cerknica je postala v nekaj letih velika in lahko rečemo — tudi bogata. Da je k temu levji delež prispeval Brest — tega ne bo nihče oporekal. Naši domovi so po večini lepi, novi, modernizirani, iz leta v leto se Cerknica širi, makadam je zamenjal asfalt, furmanske vprege pločevina, skoraj edino kulturno življenje občanov pa izpolnjuje, kolikor je pač zmožna, televizija med štirimi stenami in še kino. Morda je za koga to dovolj, morda za marsi-

koga že danes premalo, jutri pa bo ta svet siromačija, ki jo je treba že danes obogatiti. Tudi ta razstava in še naslednja, ki jo bosta prav tako organizirala naša umetnika — razstava otroških risb v februarju prihodnjega leta — ne bosta napolnili naših duš za večno, bosta pa odprli nova pričakovanja in nove želje, pridobili si bosta novo občinstvo, vzdramili naš z dolgočasni vsakdan in nas obogatili za kanček novega sveta, novega doživljanja, napravili nas bolj domačine, bolj povezane s krajem in s časom, v katerem živimo, in naš jutrišnji dan bosta napravili zanimivejši, bolj pričakujoč in vrednejši življenja.

Človek ne živi samo od kruha! Stara ugotovitev, splošna in torej veljavna tudi za našega človeka, tudi za našega delavca za strojem, za mizo in za volanom — za vse!

In če bodo ta dela vnesla v naše številke o proizvodnji in o prodaji, o dohodku in o dobičku — poezije in lepote, topline in razmišljujoče odmevnosti, toliko bo vredna in ravno za toliko bo bogatejša in plemenitejša naše pehanje od ponedeljka do sobote.

In toliko bo vrednejši naš človek, toliko smiselnejše bo njegovo delo.

Ne upam si govoriti o obeh mladih fantih, ki sta vam s temi deli nocoj na široko odprla svoj notranji svet; premalo ju poznam, premalo sem strokovnjak v svetu likovne umetnosti, da bi ju mogel ocenjevati — njuna dela bodo govorila vam in meni, vsako po svoje in vsakemu po svoje.

Samo še imena: Svoja dela vam predstavljata akademska slikarja France GOLOB in Milan ROT, oba delavca Brestovega kolektiva, prvi Celjan, drugi domače gore list. Dela, ki jih razstavljata, so na voljo morebitnim kupcem, vsak po eno stvaritev pa darujeta podjetju kot osnovo za fond likovnih svaritev cerkniške slikarske kolonije, v kar naj bi po njuni zamisli prerasli ti spodbudni začetki njunega ne-le slikarskega, ampak tudi organizacijskega kulturniškega prizadevanja.

Prihodnji razvoj in usoda te ideje sta seveda v veliki meri odvisna od nas, od Bresta in od Cerknice v celoti in morda predvsem od pravkar ustanavljajoče se kulturne skupnosti.

O nedelavnosti naše mladine

9. decembra sem dobila na šolo vabilo na mladinski sestanek. To je bilo prvo vabilo, ki sem ga dobila v tem šolskem letu, čeprav to ni bil prvi sestanek. Sestanek naj bi bil naslednjega dne. Na sporedu je bila tudi volitev novega vodstva aktiva. Zato bi moralo biti na sestanku vsaj tri četrtnine aktivnih mladincev.

V šoli sem se opravičila pri predvojaški vzgoji, da sem lahko odšla na sestanek. Izkazalo pa se je, da je na sestanek prišlo samo 6 mladincev od 150, kolikor jih Brest premore. Zato pri volitvah nismo bili sklepčni in smo »sestaneček« nadaljevali v Delikatesi. Tam smo ugotovili, da bi moral biti na sestanku tudi predstavnik občinske konference zveze mladine. Izkazalo pa se je, da tja vabila sploh ni nihče poslal. Poleg tega smo ob kavi in mleku tarnali nad slabo udeležbo in sploh nad neaktivno mladino. Podobne težave so bile tudi poleti, ko smo prišli na sestanek štirje mladinci

in predstavnik občinske konference, le s to razliko, da se je ta nezačetni sestanek končal v hotelu. Upravičeno bi lahko obesili nad vrati delikatese ali hotela tablo MLADINSKI AKTIV.

Iz Srednje tehnične šole je na mladinskem sestanku vedno vsaj po eden predstavnik, če le dobimo vabilo ali smo o sestanku pravočasno obveščeni. Seveda bi lahko sestanke obiskovalo več dijakov. Toda na sestanku gremo lahko šele po šoli. Jasno je, da gre vsak raje domov (včasih ima tudi vmesne postaje) kot pa na sestanek. Oj, zavest ti naša, kam si odšla, oj kje si...?

Težave so tudi z obveščanjem ostalih dijakov o sklepih sestankov. Nekajkrat sem namreč poizkušala o njih poročati, vendar so bili dijaki neresni in niso pokazali zanimanja za to. Sedaj pa povemo sklepe sestanka samo tistim, ki jih to zanima.

Lani je na sestanke hodilo več mladincev kot letos. Celoten ak-

tiv je bil bolj delaven in je bilo večje zanimanje za sodelovanje kot danes.

Danes je pač tako, da mladinec ne bo prišel na sestanek, če ne bo imel ničesar od tega. Oj, zavest ti naša, kam si šla, oj, kje si...? Je res zavest eden izmed glavnih vzrokov, da je mladina tako nezainteresirana za delovanje v okviru mladinske organizacije? Enega izmed odgovorov lahko poiščemo v vzgoji mladine. V osnovni šoli in v nekaterih srednjih šolah imajo poseben predmet: temelji socialistične morale, vendar te ure največkrat uporabljajo za vse drugo, samo za vzgojo ne. Pri teh urah bi morali pedagogi vzgajati dijake v duhu socializma in jim nekako krepiti zavest. S tem bi jih tudi spodbujali k delovanju v okviru različnih organizacij. Le tako se dijaki začnejo zavedati, kolikšen je lahko prispevek mladine pri graditvi socialistične družbe. To pa ne velja samo za šolsko, ampak tudi za delavsko mladino. Vsi bi se morali spoznati z delovanjem in pomenom mladinske organizacije. Že na samem začetku uvajanja v novo okolje (delo v

tovarni ali v šoli) bi morali mladincem pokazati pot in ga voditi, kajti sam ne bo pristopil k aktivu. Nekateri sploh ne vedo, da aktiv deluje. Zato bi moralo biti vodstvo bolj povezano z mladinci v tovarni in v šoli. Bolj bi morali biti enotni in povezani.

O vzrokih neaktivnosti mladincev sem vprašala nekatere mladince iz tovarne. Slišala sem, da so prej mladinci hodili na sestanke in so bili bolj aktivni zato, ker so po sestanku prirejali zabave. Iz tega lahko sklepam, da so hodili na sestanke samo zaradi zabave in ne zaradi sestankov samih. Vendar je to najbrž edini način, kako pridobiti mladino.

Ob ponovnem iskanju vzrokov za mrtvilo mladinskega aktiva sem spoznala, da mladincu članstvo v mladinski organizaciji ničesar ne pomeni. Sestanki so jim zdijo nepotrebni, potrata časa.

Našo mladino sem tudi vprašala, kaj jih zanima. Odgovorili so mi, da se za »Akcijo 75« ne ogrevajo preveč. Raje bi prirejali veselice in podobno.

Oj, zavest ti naša, kam si šla, oj, kje si...?

B. Turšič

Sindikati včeraj in jutri

Delovanje sindikalne organizacije na Brestu je bilo letos usmerjeno predvsem v aktivno sodelovanje pri sprejemanju samoupravnih aktov in v nadzorstvo v čim doslednejšem izpolnjevanju le-teh po poslovnih enotah. Problematika pri izpolnjevanju letnega plana je bila letos zelo obširna. Tudi sindikat se je vključil vanjo, da bi tudi v dani situaciji kar najbolje gospodaril. Tudi na področju strokovnega izobraževanja v podjetju se je premaknilo in za letošnjo izobraževalno sezono predvidevamo, da bo le narejen korak naprej.

Tudi na področju športa je bil napredek. Na letošnjem tekmovanju lesnih delavcev Slovenije si je BREST priboril prvo mesto. Ob tej priložnosti bi se vsem članom kolektiva, ki so prispevali za ta uspeh, zahvalil in jim čestital. Obenem pa tudi pozivam, da se v prihodnjem letu še bolj vključimo v čim večjem številu v različna športna tekmovanja, da bomo uspešni tudi na III. Lesariadi, katere organizatorji smo prav mi.

Sindikat Bresta si bo v prihodnjem obdobju prizadeval, da se bodo vsi samoupravni dogovori in sprejeta pravila dosledno izvajala. Ugotavljam pa, da je potrebno v prihodnjem obdobju posvetiti večjo pozornost naslednjim področjem:

— **Izdelati je treba dolgoročni program stanovanjske politike v podjetju.** Izdelati je treba merila za pridobitev stanovanjskega kredita s tem, da se delavcem z nižjimi osebnimi dohodki oziroma z manjšimi materialnimi možnostmi odobrava kredit pod ugodnejšimi pogoji.

— **Delovni pogoji in varstvo pri**

delu. S tem mislim, da bi z modernizacijo in novo tehnologijo izboljšali delovne pogoje, da bi zmanjšali zdravju škodljive vplive, da bi zmanjšali obseg nočne dela žena in mladine, da bi organizirali za delavce, ki delajo v nočni izmeni, topel obrok in podobno.

— **Standard zaposlenih.** Prizadevati si bo treba, da bo osebnih dohodkov izpod 800 din oziroma 1.000 din čim manj, da bo rekreacija zaposlenih skrb podjetja, da bi omogočili čim večjemu številu zaposlenih letovanje med letnim dopustom in podobno.

Se bi lahko govorilo o delu sindikata, za katerega je prav on poklican. Uspešni bomo le tedaj, če bomo temeljili v problematiki osnovne organizacije sindikata po poslovnih enotah in v resničnih interesih članstva. To pa pomeni, da je sindikat toliko, kolikor si ga sami želimo in kolikor smo ustvarjalni pri svojem delu. Naša organizacija bo namreč imela pri članstvu ustrezno veljavo in ugled samo tedaj, če bo članstvo čutilo, da lahko z njeno pomočjo rešuje praktične probleme svojega življenja in dela. V teh nekaj besedah lahko dobijo odgovor tudi tisti posamezniki, ki včasih sprašujejo, zakaj plačujejo sindikalno članarino.

Na koncu naj izkoristim to priložnost, ko zaključujemo letošnjo, nič kaj lahko poslovno leto, da izrazim željo, da bi v prihodnjem letu s skupnimi naporimi članov sindikata in organov upravljanja dosegli kar najboljše delovne uspehe, v zasebnem življenju pa vam želim mnogo zdravja in osebne sreče.

A. Otoničar

Ustanovljena je kulturna skupnost

Po letu priprav, razprav in posvetov smo končno ustanovili kulturno skupnost. Kulturna skupnost je bila ustanovljena z namenom, da bi se kultura v občini uspešneje razvijala, da bi bili zagotovljeni pogoji za uresničevanje človekovih težej na kulturno umetniškem področju in da bi spodbujala kulturno delovanje ter varovala našo kulturno dediščino. Zato, da bi delo kulturne skupnosti kolikor toliko normalno potekalo in da se ne bi vse končalo ob ustanovitvi in vprašanju denarja, prepušča republika del sredstev od prometnega davka, ki se zberejo na območju občine. Zadnji rok za ustanovitev kulturne skupnosti je 31. 12. 1971, naša kulturna skupnost je bila tako ustanovljena ravno še o pravem času. Da je do tega prišlo tako pozno, je več vzrokov, vse-kakor pa je to najlepša in najprepričljivejša slika kulturnega stanja v naši občini.

V četrtek, 2. decembra so se na Brestu zbrali izvoljeni delegati delovnih organizacij, družbeno političnih organizacij, šol in krajevnih skupnosti na ustanovno

skupščino kulturne skupnosti. Na skupščini smo najprej obravnavali in sprejeli statut in poslovnik kulturne skupnosti. Na volitvah, ki so sledile, je bil za predsednika začasne skupščine kulturne skupnosti izvoljen tov. Dušan Trotovšek, za predsednika izvršnega odbora tov. Božo Levec in za sekretarja izvršnega odbora tov. Franc Dolničar. Izvoljen je bil tudi začasni izvršni odbor kulturne skupnosti. V razpravi o kulturnem stanju v naši občini je bilo govora predvsem o sedanjih kulturno prosvetnih društvi in organizacijah in pa o usmeritvi dela novoustanovljene kulturne skupnosti.

S kulturno skupnostjo je vse-kakor zagotovljena neka najosnovnejša gmočna podlaga za uspešno kulturno prosvetno delo na našem področju. Koliko bomo to osnovo znali razširiti in povečati, pa ni odvisno le od tovarišev, ki so si prostovoljno zadali nalogo izpeljati kulturo iz njene mrtvila, ampak od nas vseh, ki tu v tem našem malem svetu živimo.

I. Razdrlih

Slikarska razstava v Salonu pohištva je dobro obiskana

NOVOLETNI

Spet leto — stabilizacijsko! smo sklenili, pogledjmo, kaj v tem času smo storili... Je treba reči, da bilo dinamično je, živo, saj sklepe in ukrepe smo sprejemali marljivo.

Smo se razhudili ob akciji poslancev in naj diferenciacija ne dela nam izbrancev. In znova smo sklenili: zavijajmo rokave, da spet zaplovemo v vode prave!

Pa kaj bi z mislimi preveč v širino, pogledjmo raje v ožjo domovino! Čeprav o jezeru so spet prelivali črnilo, se nam v poletni je pripeki posušilo.

Ker pa smo zviti, smo tudi suhega rabili in s sindikalnimi ga pikniki prekrili. Če ni bilo pač vode, je vino teklo, ker pa ni rib bilo, pa se čevapčiče je peklo.

Ker pa je takšna rekreacija občanom na očeh, postale popularne polharije so — v nočeh. Če kdo je polha ali mačka ujel, se ne izda, ker je tedaj v glavnem le bila tema.

Vse to je bilo najvažnejše — to ste uganili, ker razen tega nismo bogve kaj storili. Si naše je glavarstvo obleko novo ogrnilo, a znotraj se baje ni nič kaj spremenilo.

Na kratko: o turizmu in kmetijstvu smo razpravljali v trgovini pa nove cene smo postavljali, seveda, da v razvoju ne bi zaostali, pa da nam tega ne bi očitali.

Sicer pa se, občan, prihodnosti ne boj, v glavarstvu je imenovana komisija za razvoj! Spet polno bo statistik, pregledov, analiz, zato, občan, ne boj se novih kriz!

Pa naj bo še vrstica za kulturo: kulturna skupnost je ustanovljena zadnjo uro. Če to pomeni za kulturo novi list, ob letu bo spet ugotavljal vaš kronist.

In šolstvo? Statistike... pa matematika je vrag, saj ji še starši ne morejo v korak. Se nove šole v Starem trgu vesele, a kaj, ko je največji njen problem — ime.

O vrljih fuzbalistih pa le to, da borbena borijo se za lestvic dno. Košarkarji so više se povzpeli, ker več mladosti in srca so imeli.

In še o Brestovcih in Brestu besedo ali dve, da si ob koncu leta izpraznimo srce. Dobili-poleg znaka-smo novega krmarja, ki ne boji se ne čeri in ne viharja.

In moštvo naše barke še bolj smo okrepili, ko četo Gabra smo k sebi pripojili. Zdaj naša je posadka prav številna, če pridna bo, morda še žetev bo obilna.

O dobri žetvi smo razpravljali vse leto in v javne se razprave vključevali vneto. AODM, pravilniki in sporazumi, pa še sklepi-a nič bolj težki niso bili naši žepi.

Morda rešitev je še kje drugje, a kaj ko brez čarovnice se nič ne ve... Ker pa čarovnic ni, morda bo sektor AOP nekoč povedal, kje in pa zakaj ne gre.

Sicer pa, kdor zaupa naši evidenci, lahko verjame samo svoji lastni senci. Saj še ob naših delavnikih vladala je zmeda: naj prosta bo nedelja, al'sobota ali sredo?

Za sveže novo leto — svež in nov program, da se-kakor raketa-ne bo spet vračal k nam... Smo dekadentne dame (Patricia etc.) nagnali, le naši kranjski Barbari zvesti bomo ostali.

Na beograjskem sejmu, okrogla postelja, priznanje A kaj, ko krotoviči neumno me vprašanje: Če v postelji (ženica, rjuhe itd.) bo vse okroglo, kako se konstruktivno bo spati moglo?

Politične organizacije — po starem vse... aktivni smo: saj članarine so vse plačane; razpravljali o marsičem na višjih smo ravneh, a kaj, če se zbudili bomo prav na tleh?

Omenim naj še silno športno zmagoslavje: na lesariadi zmagovalec BREST postal je. Vendar pa lepi je pokal prinesel novo zlo: kako pripraviti to tekmovanje v Cerknici, kako?

Samo primer: kegljišče je v zimskem spanju, le miši sanjajo o tekmovanju... Sicer pa naša rekreacija bo živa, dokler bo še kaj kapljic piva.

Dovolj! Ne bomo v urah teh opravljali, ko se od starega bomo poslavljali. Napolnimo v kozarce čistega si vina, in vse slabo izbrišimo iz spomina!

In trčimo, nazdravimo, izpijmo, se v novo, lepše leto zavrtimo! Naj vsem bo srečno, delavno in zdravo in da bi vedno našli misel pravo!

PATRICIA

Prispevek slovenskega ljudstva k naslavnemu parčičlu Bresta

Oni dan, ko je prvič v tej zimi zapadel sneg, sem bil nekam lirično razpoložen. Vzel sem v roke tri ali štiri knjižice, v katerih je obilo pesmi. Takih ljudskih in tistih, katerih verze so skovali bolj ali manj znani umetniki slovenske besede.

Ej, veliko modrosti tiči v teh pesmih! Čeprav so zvečine nastale v tistih časih, ko sveti Komerzij še ni bil glavni svetnik, se jih da s pridom uporabiti tudi na poslovnem področju. V kolikšni meri je ta povezava pregrešna in v kolikšni pravoverna, pa presodite sami:

NABAVA

Kako bo z mano,
oh kako,
naprej ne vem,
nazaj ne smem...

INVESTICIJE

Kaj se ti fantič
v nevarnost podajaš...

INTEGRACIJE

Pravijo, bogata bo,
pojdemo klicat jo...

KADRI

Ne hodi za mano,
ne boš me dobil...

REŽIJA

Krava noče piti,
udari jo po riti...

Oh krajcar, krajcar, majhen
dnar,
bom moral dati dušo zanj...

DRUŽBENI STANDARD

Sijaj, sijaj, sončece,
oj sonce rumeno,
kako bom sijalo sonce,
k' sem vedno žalostno...

INFORMACIJE

Slišala sem ptičko pet,
zapela je ku-ku.
K' tera more neki bit,
ki poje tak lepu...

UVELJAVLJANJE ODGOVORNOSTI

Mica Kovačeva,
pila nič plačala,
pil bi ga vsak hudič,
plačal pa nič...

SPLOŠNA OCENA

Vremena Kranjcem bodo se
zjasnila,
milejši zvezde jim kot prej
sijale...

...ORNIK OBZORNİK OB...

Tisto noč so me mučile hude sanje. Še danes ne vem, ali jih je povzročila prevelika porcija fižola, ki sem jo pojedel za večerjo ali zagrebški dogodki, ki sem jih zasledoval po televiziji. Nemara oboje skupaj. Ko so možgani nekontrolirano obdelali vse moje privatne in službene probleme, so se ustavili še pri našem OBZORNIKU.

»Nekaj s tem časopisom ni v redu«, so kot zla duh natolcevali možgani.

»Najbrže bo treba spremeniti ime«, so nadaljevali. »Ime je pomembno. Ze ime samo naj vsem nedvomno pove, za kakšen vir informacije gre. Hm — OBZORNIK! Obzorje je lahko svetlo ali temno, ozko ali široko. In če bi hoteli točneje povedati, kakšen je naš časopis, bi torej morali zapisati: OZKI ali ŠIROKI ali SVETLI ali TEMNI OBZORNIK. Kajne, da to ne gre?

NOVO ime naj v eni besedi pove svojo bistvo. Toda kakšno naj bo to ime?

Morda OBZOBNIK, da bi malo bolj zasajal zobe v nepravilnosti, ki jih opazi med nami. Ali pa OBZOSNIK da bi kakega grešnika spravil v »zos«. Ne, to ni dovolj. Niti prvo, niti drugo ime ni dobro. Ne smemo samo gristi oziroma spravljati sodelavcev v težave. (Da ne bodo v naslednjih številki oni nas!) Aha OBROBNIK! Ne, tudi to ne, saj tako že zdaj pišemo bolj ali manj obrobne stvari.

Možgani so utihnili, sam pa sem se zbudil. Sreča moja. Vendar moram priznati, da so mi sanje pustile težko misel. Še vedno sem premleval, kakšno ime naj damo.

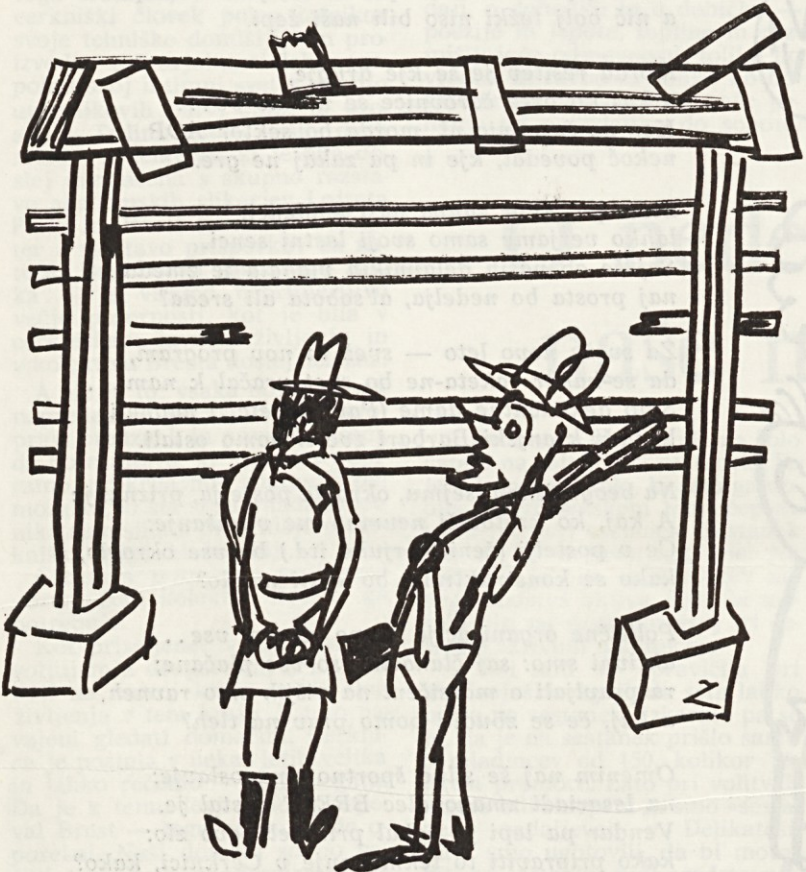
O teh svojih težavah sem se po-
tožil prijatelju. Odgovoril mi je,
da mi bo povedal šalo, ki kroži po
podjetju, pa bom morda v njej
našel kaj spodbudnega:

»Odpotoval je uredniški odbor
Brestovega časopisa v Moskvo.
Na vojaški paradi je član ured-
niškega odbora, ki je izjemoma
tudi vnet dopisnik glasila, ugle-

ral imeti, pa bi vse barbabe ugnal
v kozji rog.«

Tedaj sta oba pogledala Napo-
leona, ki je zamišljen bral časo-
pis. »Hej, kaj pa bi si ti želel?«
sta ga pobarala.

Tudi Napoleon je globoko
vzdihnil in pomahal z BRESTO-
VIM OBZORNIKOM, ki ga je do-

— Kaj meniš, Tone, ali naj ga podrem ali ponudim Brestu
za skladišče?

MARKETING

Zdej smo pa šli po svejt,
pozimi in polejt,
pa ne samu možje,
kar lezje in kar gre...

OSEBNI DOHODKI

Cel teden je na tlaki bil,
v soboto je domov prišel,
mu krajcarjev je zmanjkalo.

PROIZVODNJA

Igra je ukazana,
tla so namazana,
hoj, hej, hoj, hej,
kaj bo pa zdej...

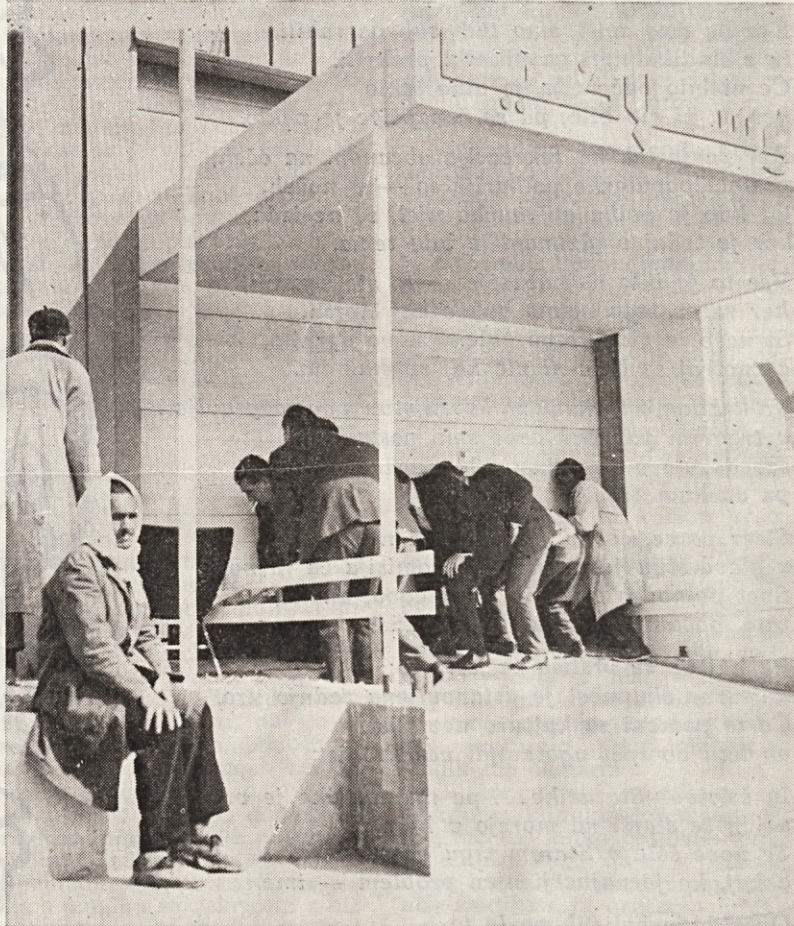
PRODAJA

Jest hvalit se ne smejm,
le tülku vam povejm,
ko ruobo se preda,
nej dnarja, ne blaga...

FINANCE

Brodar pa začne zdaj vozit,
pa barka začne se topit;
pomagaj mi Marija ti,
Marija sedem žalosti...

Marija pa odgovori:
Ne morem ti pomagati.
Pomagajo naj krajcarji
in tisti beli zeksarji.

Naša sejemska praksa: nekaj minut pred otvoritvijo jugoslovanskega paviljona na sejmu v Tripolisu

dal Hanibala, Cezarja in Napo-
leona. Sklenil je, da bo prisluh-
nil njihovemu razgovoru. Prvi je
spregovoril Hanibal: »Oh«, je
vzdihnil, »ko bi imel jaz v svojih
časih en sam takle tank, bi ne
bilo vrat, ki bi jih ne odprl!«

»Da, da, verjamem«, je povzel
Cezar. »Vsaj en takle MIG bi mo-

tlej vneto prebiral: »Ej, fanta, če
bi jaz imel njega dni takle časo-
pis, Francozi še danes ne bi ve-
deli, da sem bil pri Waterlooju
premagan.«

Druga ni znano, kot samo še
to, da se jim član uredniškega
odbora ni predstavil, da bi jih
intervjuval, kot si je bil izpočet-
ka zamislil.

Zdaj, vidite, se je tudi meni po-
svetilo: Ne ime, vsebina je važna!

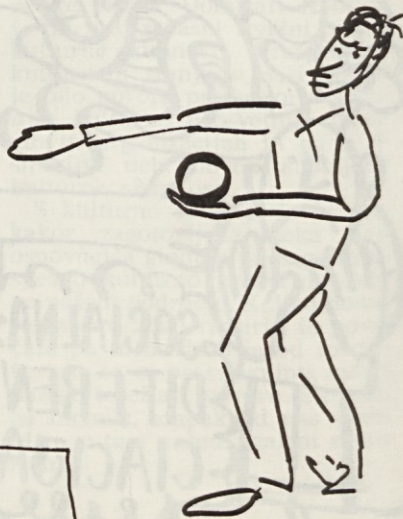
SEJEM MISLI

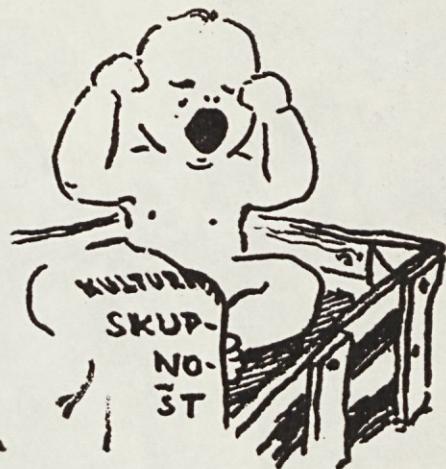
MARLES,
MEBLO,
STOL ali
BREST...
kdo dalje skoči,
lesariada naj odloči.

Naj bo kakorkoli hoče,
plača zvišati se noče.

Reforma - inflacija - devalvacija,
to naša stalna je relacija.

Hej, vedve, umaknita se!

KULTURNIŠKI INTERVJU

(Prispevek k prizadevanjem za ustanovitev kulturne skupnosti v našem malem mestu)

Kdo bi bil primernejši, da omeni pozabljeno in bogato kulturno dejavnost v tem usodnem trenutku kot naš medobčinski pisatelj Ivan Cankar? Pogumnemu novinarju lokalnega časnika je prišlo na misel in povabil je velikega umetnika na sprehod po kulturniških cestah osrednje Notranjske. Takole je tekel razgovor:

OBZORNIK: Tovariš Cankar, kot rojak — Vrhničan dobro veste, da je vaš »prečudni kraj« s tisočeriimi nitmi povezan z našo osrednjo Notranjsko. Prepričani smo, da zato ne boste odrekli sodelovanja z našim listom, saj navsezadnje opravlja svoje kulturno poslanstvo, vi pa se za te stvari zmeraj goreče zavzimate.

CANKAR: Sem z vami, če dovolite tudi meni eno vprašanje.

OBZORNIK: Prosim? Izvolite?

CANKAR: Je vaš list edina kulturna ustanova v slavni občini cerkniški?

OBZORNIK: (malo počaščen, malo užaljeno): Kako morete vendar kaj takega...? Verjetno ste premalo obveščeni. Kaj pa štant pri mostu v samem središču našega mesta?! Res, da ga ni vsak dan, toda kadar pride kramar, si človek res za nizko ceno nakupi vrednost trajnega pomena: kipce in portrete od mamce božje do Mao Tse Tunga, molke in ogledalca, voščeno sadje in suhe rože — vse iz najbolj pisanih plastičnih mas, kar jih premore današnji civilizirani svet. Glejte, ves v ognju in srečen, da se je domislil prav zdaj in prav pred Cankarjem, glejte tovariš umetnik, mi smo si morali včasih v sramotnih letih naše bedne mladosti s pipci izrezovati piščalke iz muževne vrbove šibe — dandanašnji drobci si kupuje na tem štantu vseh mogočih piščalk, trobent in pojočih petelinčkov zares za majhen denar. Kulturo, tovariš Cankar, smo približali malemu človeku! Danes lahko v vsakem letnem času najdete v naših domovih umetnega sadja in voščenenih rož, kolikor in kjer hočete, ne več samo v stanovanjih inteligence.

CANKAR (bled) OBZORNIK: Vam ni dobro, tovariš pisatelj?

CANKAR (prihaja k sebi): Ne, ne, je že v redu. Sem mislil, da je pri vas kaj drugače...

Bi se preselila v gostilno? Sem slišal, da imate povsod zelo kulturno in poceni postrežbo...

OBZORNIK (počaščen): lahko boste dolgo čakali v okolju umetnin naših akademskih slikarjev, ne da bi vas kdo nadlegoval z vprašanji »Kaj želite?« Se dobro počutite? Ste zadovoljni s postrežbo? in podobnimi staromodnostmi.

CANKAR (v intimnem okolju najelitnejše kavarne našega mesta oziraje se po Rotovih upodobitvah Škocjanovih naravnih mostov):

Slišal sem, da imate v Cerknici kar nekaj galerij, kjer vaš Perko stalno razstavlja svoja platna?

OBZORNIK (ves žareč): Prav ste obveščeni, tovariš Cankar. Kar nekaj galerij je v Cerknici. Naše mesto se zaveda, da ne bi bilo prav, če bi vse to slikarjevo veliko delo zbasali v en sam javni prostor. Njegova platna bi, tako vsem na oči, izgubila svojo vrednost. Tako pa je njegovo delo varno spravljeno v nekaj privatnih stanovanjih.

CANKAR: To ste resnično duhovito rešili. Blagor umetniku, zakaj shranjena so njegova dela!

OBZORNIK (navdušen): Lepo ste to rekli! Pa ste sploh že slišali, tovariš Cankar, da ima Cerknica v tem trenutku kar tri slikarje, da o arhitekturnih sploh ne govorimo? Kaj pravite na takšno skoncentriranost umetnikov v našem malem mestu?

CANKAR (zvito): Vprašal bom: kaj pa delajo?

OBZORNIK (ponosno): Tudi za to je poskrbljeno! (zmagoslavno) OMARE in reklamo zanje!

CANKAR (zelo zamišljeno): Torej niso naivci.

OBZORNIK: Kje pa!

CANKAR: Seveda, seveda, navicem dandanes ni treba delati omar...

OBZORNIK: O, imamo pa tudi naivce v občini...

CANKAR: Vem, tudi na Vrhniški so. Kaj pa primitivci?

OBZORNIK: Jasno! Vam jih naštejem?

CANKAR (smehljuje): Ne ne, ni treba, bi se predolgo zadržala.

OBZORNIK (hoteč preiti na drugo temo): Tovariš Cankar! Kot kulturnik zelo širokega obzorja ste v svojih številnih delih dokazali, da se dovolj dobro razumete na slikarstvo in da znate podoživljati tudi glasbo. Vendar vas mladi rod pozna predvsem kot pisatelja, besednega umetnika. Pričakujemo torej, da dobro poznate literaturo, ki je nastajala in še nastaja prav v naši okolici. Kako boste ocenili občinska prizadevanja v tej smeri?

CANKAR (v očitni zadregi — to si OBZORNIK šteje v nemilljivo priznanje: doslej namreč Cankarja še živ krst ni spravil v zadrego. Po čudnem mencanju, ko je vmes nekajkrat nervozno pogledal proti šanku, če mu punca vendarle že prinaša naročeni konjak — po zadnji podražitvi je prešel z vina na žgane pijače — je moral le odgovoriti):

Ja, bral sem Komisarjeve zapiske pa Tihotapce in še več drugih zadev s tega konca, sem pa slišal, da je Milčinski po zadnji delitvi stanovanj še zmeraj ostal Pticek brez gnezda. Prav mu je, kaj je pa pisal take otročarije, da jih slovenska mularija še danes na pamet zna. (Zdaj je bil v zadregi OBZORNIK. Ta čas je sicer prišel konjak v majčkenu okrušenem kozarčku sicer, vendar brez vode, kar se je pa OBZORNIKU spet zdelo inteligentno, saj je imel Cankar tako že mokro v čizmih. Ker je torej OBZORNIK prefinjeno spoznal, da se o literaturi ne bo kaj meniti, je napel drugo mrežo):

Tovariš poslanec!

CANKAR vmes: Oprostite — nisem bil izvoljen!

OBZORNIK (se ne da zmesti): Vseeno: vi ste se pred leti mnogo ukvarjali s politiko...

CANKAR: To so bili drugačni časi. (Hm, si misli OBZORNIK, zdaj bo pa spregovoril): V čem drugačni?

CANKAR (zamišljeno): Pravzaprav ne toliko drugačni. Tudi ta-

krat smo se šli socialno diferenciacijo in kmetijsko politiko, pa za federacijo smo se tolkli. Le da sem jaz šel s paternoštrom na zborovanje v Litijo, danes pa hodijo z amandmaji.

OBZORNIK (ves v ognju): Pa uspeh, tovariš Cankar?

CANKAR: Isto, isto... Le da so kmetje takrat dali več na paternošter, kot dajo danes na amandmaje.

— Zoprna stvar, si misli OBZORNIK: Kaj pa delavstvo? Vi ste dolgo živeli na Dunaju, prav v delavskih četrtih. Ste bili pred kratkim kaj v Avstriji? Kako bi danes opisali njihov proletariat?

CANKAR: Tako kot takrat. V tistih časih je bilo gor mnogo Čehov, danes je več Jugoslovancev. Takrat je bil Pavliček, danes je Pavičević, takrat Martin Sobotka, danes Janez Petek...

Zamisli se je Cankar, čudno je bilo OBZORNIKU: Molčala sta in premelevala vsak svoje misli. Natakarije ni bilo, da bi vprašala umetnika, če bi še enkrat konjak; točila je delavcem, ki so v oranžnih srajcah in plavih hlačah prihajali k šanku, da po večernem šihu zvrnejo vase kozarček žganega.

OBZORNIK je presodil, da ni več pametno drezati v KRIZANTEMU, ki se je zaprla vase. Cankar je vprašal odsotno, kje bi lahko kulturno prespal in OBZORNIK mu je sramežljivo odgovoril, da »tu zgoraj«, vendar se boji, da ne bo zakurjeno.

Rekla sta si lahko noč in umetnik je odšvedral po mestu, pogovarjal se s temno jesensko nočjo. Vedel je, da ga zdaj ne bo motila umazanija po trgu in da Cerkniščica šumi skoraj prav tako prijetno, čeprav smrdljiva teče čez razbite zaboje gnilega paradajza, čez kartonske škatle in odslužene otroške vozičke, čez kastrole in piksne in zavržene avtomobilske gume...

Spomnil se je na »enajsto šolo pod mostom« in zavil opotekaje se po novem asfaltu proti bri-tofu.

M.R.

GO (gola oseba) — 1972

Računalnik in mi

Ko smo se odločali in odločili za nabavo računalnika in mu namenili prvo »vladno« hišo podjetja, vso ozaljšano kot nevesto, smo se oddahnili. Samo še pritisk na gumb in informacije, podatki, pregledi so tu. Upov, želja in hotenj je bilo toliko, da je veliko črnogledov govorilo: saj je pre-majhen! In drugi: kaj bomo pa sedaj delali?

Ob prvi obletnici ugotavljamo, da je v družini samo toliko otrok, kolikor sta za to bila pripravljena oče in mati. Po domače povedano, obrodil nam je samo iz semena, ki smo ga vsadili v to elektronsko zemljo. Izneverili bi se tradiciji in reformi, če ne bi pričakovali več kot je bilo truda. Iluzijam je sledil padec. Ni bil

skupaj z učitelji. Ponovno so nam povedali starodavno resnico, da je ena in ena dva (vsaj v računalništvu). Nadalje smo ugotovili, da je rojstni list izdelka prav tako pomemben kakor človekov in da Janko ni Marko ali obratno. Zvedeli smo tudi, da se bomo črtanja učili šele v tretjem letu šolanja in ne prvo uro, kot je to primer v osnovni šoli.

Naslednje načelo so nam tudi uspeli vlti v glavo. To je, da jugoslovansko prirejen rek — kar danes lahko storiš, storiš lahko tudi jutri — ni na »liniji«. Namreč, posledica takega mišljenja je negativna bilanca, ki se primerja lahko samo z jugoslovansko zunanjetrgovinsko menjavo.

Da bi si vse to čimbolj zapom-

me na tujem hrbtu kot na svojem, čeprav nam računalnik pokaže napačnega nosača, žal brez imena.

In tako je bilo iz dneva v dan. Šolar in učitelj rasteta, dozorevata. Prvi počasneje, drugi hitreje. Vsi skupaj pa silimo naprej, više. Vrtoglavica, ki je bila v začetku skoraj neznosna, je danes milejša in občasna. Nevarnost, da bo komu zaradi centrifugalne sile odneslo glavo, je še vedno prisotna. Upajmo na boljše in molimo. Vsak ukrep, ki naj nam pomaga izplavati, je dobrodošel. Tudi zveza z onostranstvom.

Naj se sedaj še pohvalimo s pridobljenim znanjem. Uspeli smo speljati voz faktur. Vprega zalogrine in sopiha v breg. Malo naprej, malo nazaj. Še ne vidimo,

kolikšna pot je prevožena. Podatke, ki jih stresa ta vprega malo za šalo, malo zares, pobiramo z zatisnjenim nosom. Prepričan sem, da bomo v kebrovem letu že vozili po ravnini in dihali normalno. Globoko verujem, da v letu, ki je pred nami, računarjem ne bo težava obdelovati kupcev in dobaviteljev brez bojzani, da bi se med seboj zmešali.

Dalje bodo prodajalci, oboroženi z listo zalog, natanko vedeli,

NOVOLETNI OBZORNIK sestavili in se graji izpostavili:

Božo Kos, Božo Levec, Aleksander Markovčič, Danilo Mlinar, Janez Praprotnik, Milan Rot in Zdravko Zabukovec. Tehnične usluge Jože Kovšca in Franc Sterle.

kaj in koliko je vskladiščeno na stoenaindvajsetem metru skladišča. Pred kupcem bodo stresali podatke kot za šalo. Natančno nam bo znano, koliko nam je ta in ta dolžan ob 13. uri, 30 minut. Prav tako bomo vedeli, kateremu lahko še odložimo plačilo, ker smo mu dolžni šele 123 dni in 11 ur. Tudi v tovarni bo lahko vsak izvedel ob odhodu z dela, koliko je njegova organizacija združenega dela naredila tisti dan in do tistega dne. In še in še in...

Seveda nas bo to stalo še mnogo truda. Prav tako bomo morali navkljub modernim vzgojiteljskim pogledom in dragem lesu uporabiti palico. V vrteče se glave oziroma glave z vrtoglavico bo potrebno, ker smo že pri elektriki, montirati magnetne zavore (dela jih v Postojni mojster Škodič). Vse to skupaj nam bo mo-

ralo dati rezultat, kakršnega si želimo in za katerega smo se že šolali eno leto. Prepričan sem, da nam bo to uspelo.

Pred nami sta sedaj še dve šolski leti. Potem moramo biti tudi po merilih komercialno zelo uspešne firme IBM zreli za življenje. Nevarnost je morda v tem, da ne bomo po našem mnenju prerasli računalnika. Napaka, ki se nam je zgodila z DISPOM, se ne sme ponoviti, če upoštevamo, da imamo v hiši samo enega advokata.

Pregled in razmišljanja o dose-danjem delu in uspehu naših elektronskih možganov so pri kraju. Vtisi in ocena so osebni. Ne vem, če se mi je uspelo približati resnici in samo resnici. Veste, sem šele v prvem razredu, pero pa se mi ne more otresti naved male šole. Vaš šolar

Nace Osip

Zadnja šolska naloga

Moji načrti za življenje

(Prosti spis)

Uvod

Jaz ne vem, kakšni so moji načrti za življenje. Ker jih še nimam. Zato to ni koristen naslov. Verjetno bom mehanikar. Bom pa napisal, kaj bi ate radi, da bi bil. Ko bom nehal hoditi v šolo.

Jedro

Naš ate so Brestovec. Delajo na oberfrezarju. To je velika mašina. Jaz sem že tudi bil na Brestu. Ate pravijo, da je to najboljša tovarna v Evropi. Prej so delali omare, zdaj pa APOLO za Ameriko. Enkrat smo s tovarišico pri spoznavanju šli skozenjo. Pri vratarju smo počakali. Eden nam je nekaj pravil, pa je zelo ropo-

Ate so v petek prišli domov, o-kajeni. Zelo so govorili. Da jim bodo za Novo leto plače povišali vsem. Tavišjim pa še več. Mi bomo spomladi kupili dva puj-ska. Takrat me je spet silil, da bi šel v tehnično. Je rekel, da se moram učiti, da bom izdelal. Drugače mi ne bodo dali na Brestu štipendije za v tehnično. Pa za inženirja. Je rekel, da dobi inženir enkrat več plače kot naš ate. Dani v A je od inženirja. Pa še mammo ima na Brestu v pisarni. Naš ate bi zelo radi videli, da bi bil jaz inženir.

Naša mama pa doma prašiče futrajo. Imeli smo domač praznik. Zjutraj sem jedel za frušteek godljo.

— Bo prosta sobota, ne bo proste sobote, bo prosta sobota, ne bo...

talo. Videli smo velike skladance dil in dilc.

Stoji sredi Cerknice. Na oni strani je Slivnica na tej pa voda. Na Slivnici so bile včasih copernice, zdaj je pa Gostilna. V vodi so ribe. Letos jeseni sem videl eno crknjeno. Crknjenih ne lovimo. Pod mostom teče zelo grda voda. Pozimi je zamrznjena. Ate so zadnjič rekli, da bodo še plače zamrznile.

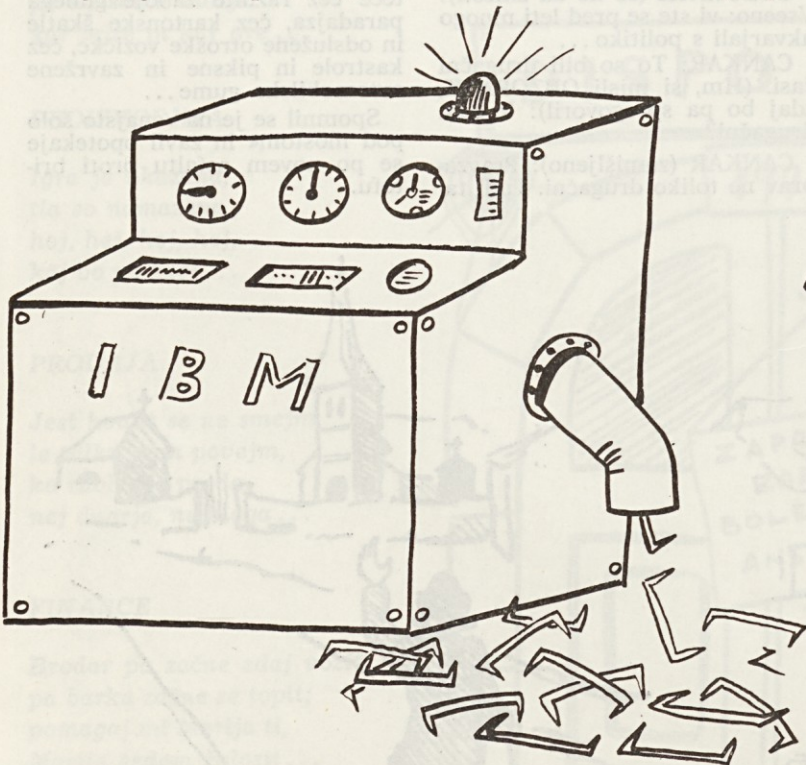
Naš ate se vsak dan vozijo na Brest z avtobusom. Jaz pa v šolo. Pa z drugim avtobusom. Mi smo doma z Otav, zato nam pravijo Hribci. Ajevci so sami dolinci. Lepo so oblečeni pa v kino hodijo. Kuli je zvezke imajo vse iz Trsta. Hribci smo zmeraj v ce razredu. Mi se vozimo z avtobusom.

Zaključek

Moj življenjski načrt je mehanikar. Tovariš mi je v terek rekel, da še za šlosarja ne bom dober. Da bi svojega avta nikoli k meni ne peljal popraviti. In da naj grem kar na Otave krave past je rekel. Mehanikarji se z avto vozijo na vse motorne dirke pa punce prevažajo. Na Marofu je nova delavnica. Sosedov Rudl je že šel tja. Je prej v Martulku delov.

Zdaj bom pa nehal. Mislim da bo moj življenjski načrt mehanikar. Hribci že ne bomo krav pasli.

Rudl je zadneč pripovdvdav da so učitejni cukra v tank nasulji.

brez bolečine, vendar je spoznaje, da naša ljuba mati zemlja najlaže prenaša opotekavo hojo, stregnilo mnoge izmed nas.

Postali smo osnovnošolci in se začeli učiti abecede. Mnogokrat

nili, so nam povedali, da je bre-menalog v takem sistemu enakomerno razporejeno. Navada prenašanja bremena s svojega hrbta na drugega ni zelena navada. Seveda pa še vedno raje vidimo bre-

Skupščina sklada skupnih rezerv

Nedavno tega je bila seja skupščine sklada skupnih rezerv občine Cerknica.

Na tej seji so konstituirali skupščino, izvolili upravni odbor sklada skupnih rezerv, predsednika skupščine in namestnika predsednika.

Skupščina je sprejela statut sklada, ki ureja njegovo poslovanje. Omenil bi samo nekatere značilnosti statuta.

Sredstva sklada sestavljajo:

- sredstva, prenesena iz prejšnjega rezervnega sklada,
- sredstva, ki so jih dolžne odvajati v sklad samostojne organizacije združenega dela,
- sredstva, dosežena s poslovanjem sklada,
- sredstva, ki se stekajo v sklad po posebnih zakonskih določilih in druga sredstva.

Sredstva sklada se uporabljajo za sanacijo in preventivno sanacijo samostojnih organizacij združenega dela na območju občine Cerknica. Z njimi se odpravljajo vzroki in posledice izgub in prepreči njihovo nastajanje, uporabljajo se za kritje minimalnih osebnih dohodkov delavcev in za druge gospodarske namene, ki so v zvezi s sanacijo.

Sklad odobri kredit na podlagi sanacijskega programa, ki ga predloži samostojna organizacija združenega dela.

Sklad upravlja skupščina, ki je sestavljena iz voljenih članov samostojnih organizacij združenega dela in iz predstavnikov občinske skupščine.

Na seji skupščine sklada so določili tudi okvirne pogoje za dajanje kreditov iz sredstev sklada, obrestno mero za posamezne vrste posojil ter roke in način vračanja.

Višina obveznega vplačila v sklad je 2 odstotka od dohodka, ki ga delovne organizacije namenijo za sklade. Sredstva, ki jih v sklad plačujejo samostojne organizacije združenega dela, so dejansko sredstva poslovnega sklada teh organizacij, ki so za dobo štirih let izločena za posebne namene v sklad skupnih rezerv. Po preteku štiriletne dobe lahko delovne organizacije zahtevajo povrnitev teh sredstev s sorazmernim delom dohodka, ki je bil ustvarjen z obračanjem vloženih sredstev. Vložena sredstva se obrestujejo s 5 odstotki. Za kredite sklada

skupnih rezerv je skupščina določila naslednje obrestne mere:

- za kritje minimalnih osebnih dohodkov delavcev po 2 odstotka,
- za kritje izgub po 4 odstotke,
- za sanacijo poslovanja po 7 odstotkov,
- za druge gospodarske namene po 8 odstotkov.

Odplačilna doba danih kreditov je lahko največ štiri leta z odplačevanjem po polletnih anuitetah.

Skupščina sklada skupnih rezerv je sprejela tudi okvirna navodila o podatkih, ki jih mora vsebovati sanacijski program. Člani skupščine so se podrobno seznanili s pregledom sredstev sklada skupnih rezerv gospodarskih organizacij skupščine občine Cerknica ter s stanjem kreditov, danih iz sklada skupnih rezerv. 30. novembra 1971 je bilo stanje sredstev sklada skupnih rezerv 359.297,19 din, neodplačani krediti so po odpisu neizterljive terjatve do Centra obrti Cerknica v znesku 22.510,87 znašali 1.708.598,03.

V upravni odbor sklada so bili izvoljeni:

- Danilo MLINAR, Brest Cerknica — predsednik
  - Matevž KOČEVAR, Kovinoplastika Lož — namestnik predsednika
  - Damir MAZI — Gradišče Cerknica, član
  - Janez PAKIŽ, Obč. sind. svet, član
  - Srečo LONČAR, Kovinoservis Unec, član.
- Upravni odbor sklada opravlja zlasti naslednje naloge:
- skrbi za izpolnjevanje sklepov in smernic skupščine sklada,
  - odloča o vlogah za kredite iz sredstev sklada na podlagi smernic in splošnih pogojev, ki jih določa skupščina sklada,
  - spremlja izpolnjevanje sanacijskih programov, ki so financirani iz sredstev sklada,
  - pripravlja predloge vprašanj, o katerih odloča skupščina sklada.

Cerknica pod snegom

Z novim načinom upravljanja sklada skupnih rezerv občine Cerknica bodo imele samostojne organizacije združenega dela dobi večji vpliv na odločanje o sredstvih, ki jih začasno vlagajo v ta sklad. Izvoljeni upravni odbor sklada bo s sprejetim statutom, s politiko, z okvirnimi pogoji za dajanje kreditov in s smernicami skupščine svoje naloge opravljal v korist vseh samostojnih organizacij združenega dela, ki prispevajo sredstva v ta sklad.

J. Hren

Z novim načinom upravljanja sklada skupnih rezerv občine Cerknica bodo imele samostojne organizacije združenega dela dobi večji vpliv na odločanje o sredstvih, ki jih začasno vlagajo v ta sklad. Izvoljeni upravni odbor sklada bo s sprejetim statutom, s politiko, z okvirnimi pogoji za dajanje kreditov in s smernicami skupščine svoje naloge opravljal v korist vseh samostojnih organizacij združenega dela, ki prispevajo sredstva v ta sklad.

Z novim načinom upravljanja sklada skupnih rezerv občine Cerknica bodo imele samostojne organizacije združenega dela dobi večji vpliv na odločanje o sredstvih, ki jih začasno vlagajo v ta sklad. Izvoljeni upravni odbor sklada bo s sprejetim statutom, s politiko, z okvirnimi pogoji za dajanje kreditov in s smernicami skupščine svoje naloge opravljal v korist vseh samostojnih organizacij združenega dela, ki prispevajo sredstva v ta sklad.

J. Hren

Filmi v januarju

1. januarja ob 16. in 19.30 — italijanska film: ALI BABA IN SVETA KRONA. Pustolovski film. V glavni vlogi Rod Flash.

2. januarja ob 16. in 19.30 — ameriški film PONNY EXPRES. Junaki popularne Bonance na filmskem platnu. V glavni vlogi Lorne Greene.

3. januarja ob 16. in 19.30 — ameriški film VDOVA IZ VEGON

GEPA. Vedra komedija. V glavnih vlogah znana Abbott in Costello.

6. januarja ob 19.30 — ameriški film STIRJE NA POČITNICAH. Izredna napeta kriminalna zgodba. V glavni vlogi Giuliano Gemma.

8. januarja ob 19.30 — francoski film LABIRINT ZLOČINA. Napeta kriminalka. V glavni vlogi Michel Constantin.

9. januarja ob 16. in 19.30 — ameriški film VETROVI JAMAJKE. Fantastične pustolovščine na daljnem morju. V glavni vlogi Anthony Quinn.

10. januarja ob 19.30 — ameriški film MALA VILI VINKY. Uspela drama. V glavni vlogi Shirley Temple.

13. januarja ob 19.30 — ameriški film PEKLENSKA STEZA INDIANOPOLISA. Film prikazuje napete avtomobilske dirke. V glavni vlogi Paul Neumann.

15. januarja ob 19.30 in 16. januarja ob 16.00 ameriški film BUCH CASIDY IN KID. Najlepši vestern zadnjih desetih let. V glavni vlogi Robert Redford.

16. januarja ob 16. — ameriški film BUCH SASIDY IN KID. Najlepši vestern zadnjih desetih let. V glavni vlogi Robert Redford.

16. januarja ob 19.30 — španski film ULICA TUSET. Še eden izmed uspešnih filmov Sarite Montiel.

17. januarja ob 19.30 — ameriški film PRIVATNI DETEKTIV CLEGG. Pustolovščine privatnega detektiva. V glavni vlogi Gilbert Wynne.

20. januarja ob 19.30 — italijanski film NEVIDNA ŽENA. Drama ženske, ki je izgubila ljubezen. V glavni vlogi Giovanna Ralli.

22. januarja ob 19.30 in 23. januarja ob 16. — ameriški film KAPETAN NEMO IN PODVODNO MESTO. Film po znamenitem romanu pisatelja Julesa Vernea.

23. januarja ob 19.30 italijanski film BOG ODPUŠČA... JAZ NE. Divja zgodba iz El Paza. V glavni vlogi Terence Hill.

Cerknica pod snegom

24. januarja ob 19.30 — ameriški film BALALAJKA. Glasbeni film. V glavni vlogi Eddy Nelson.

27. januarja ob 19.30 — ameriški film SPREHOD PO SPOMLADANSKEM DEŽJU. Zgodba dveh zaljubljenec. V glavni vlogi Ingrid Bergman.

29. januarja ob 19.30 in 30. januarja ob 16. — ameriški film VOHUN Z ZELENIM KLOBUKOM.

Uspela kriminalna komedija. V glavni vlogi Jack Palance.

30. januarja ob 19.30 — ameriški film DIVJA BANDA. Zgodba o krvavem pustošenju na divjem zahodu. V glavni vlogi William Holden.

31. januarja ob 19.30 — ameriški film STAN IN OLIO V DEZELI SMEHA. Mnogo smeha s starimi komiki.

Kongres v Monacu

Med 21. in 24. oktobrom letos je bil v Monacu (samostojni kneževini na sredozemski obali Francije) sedmi kongres Zveze mednarodnih organizacij darovalcev krvi. Prisotnosti okrog šesto delegatov iz zahodnoevropskih in južnoameriških dežel je dala pečat tudi številčno skromna jugoslovanska delegacija, sestavljena iz predstavnikov nacionalnih odborov Rdečega križa. Temu kongresu je prisostvoval kot slovenski delegat tudi dr. Boris Kravanja, predsednik komisije za prostovoljno krvodajalstvo pri Glavnem odboru Rdečega križa Slovenije.

Pogovorili smo se z našim rojakom, ki je za naš mesečnik posredoval nekaj zanimivih vtisov. Namen kongresa, ki je sicer vsaka tri leta, je bil zbrati pregled nad delom članov združenja krvodajalcev, izmenjava mnenj med člani o krvodajalstvu in njegovi organizaciji med različnimi deželami, potrditev statuta, izvolitev novega vodstva, poskus propagande, naj bi bil naslednji kongres svetovnega značaja z najširšo udeležbo. Kot zanimivost je umestno zabeležiti, da so člani južnoameriške dežele, severnoameriške pa ne.

Kongres je imel zgoščen delovni in spoznavni program. V glavni razpravi je aktivno sodelovala tudi jugoslovanska delegacija, ki je poudarila uspehe jugoslovanskega Rdečega križa pri prostovoljnem krvodajalstvu. Posebno Slovenija se s svojim odstotkom 4,2 na število prebivalcev uvršča v sam svetovni vrh, na drugo mesto, takoj za Finsko, medtem ko je jugoslovansko poprečje 2,1 odstotka.

Kongres je pozdravila in vodila njena delovna predsednica, monaška kneginja gospa Rainer, morda bolj znana kot nekdanja vodilna hollywoodska filmska igralka Grace Kelly. Pod pokroviteljstvom monaških suverenov je bil kongres izvrstno organiziran tako v delovnem kot v spoznavno-rekreacijskem pogledu. Delegati so imeli priložnost spoznati doberšen del kulturno-zgodovinskih in turističnih zanimivosti te male dežele, ki z vsakim kvadratnim metrom svoje izjemno drage površine diha povsem turistično. Med podrobnostmi, ki so se našemu delegatu dr. Kravanji posebno vtisnile v spomin, so vsekakor mnoge naravne lepote, odlična turistična postrežba, ne glede na petičnost gosta, simpatijo vzbujajoče zanimivosti, da Monte Carlo, mesto s kompleksom igralnic, vsako jutro temeljito operejo.

Splošni vtisi, ki jih je naš delegat prinesel z izjemne mednarodne humanitarne organizacije, so zelo ugodni in vzpodbudni. Spričo referatov drugih članov te organizacije je ostal zapažen in cenjen podatek, da se nam ni treba sramovati zaradi 75.000 prostovoljnih krvodajalcev, ki zbero letno 25.000 litrov dragocene krvi. To dokazuje, da je krvodajalstvo pri nas osnovano na pravih odnosih humanosti in resnično človeških odnosih med ljudmi. Številčno obetajoči mladi rod v vrstah krvodajalcev pa je svetla perspektiva.

J. Lavrenčič

RAZPIS ZA ŠAHOVSKO PRVENSTVO

1. Koordinacijski odbor sindikata Brest Cerknica razpisuje šahovski turnir za prvenstvo Bresta.

2. Pravico do sodelovanja imajo vsi redno zaposleni, ki se bodo prijavi vključno do 7. januarja 1972 turnirskemu vodji (tov. Ivo Štefan — SKS).

3. Turnir bo v prostorih stare delavske restavracije v Cerknici v dneh: 8., 9., 15. in 16. januarja. Začetek tekmovanja bo v soboto, 8. januarja ob 9. uri.

4. Tempo igre je kot običajno za tovrstna tekmovanja (sindikalna) — to je eno uro skupnega časa oziroma pol ure za posameznika, kar bo omogočilo odigravanje štiri do pet kol na dan.

5. Igra se po Bergerjevem sistemu (vsak z vsakim). V primeru, da bo število tekmovalcev več kot dvajset, bo turnir potekal po skrajšanem — švicarskem sistemu.

6. Morebitne spore bo reševal turnirski vodja (sodnik) na osnovi mednarodnih pravil FIDE. Spore na drugi stopnji pa bo reševal tričlanski turnirski odbor, izvoljen pred pričetkom tekmovanja.

7. Organizator je pripravil nagradni sklad: pokal, diplome in praktične nagrade.

Koordinacijski odbor sindikata

Naše malo mesto je dobilo nov stanovanjski blok. V decembru se je vselilo vanj trideset družin, od tega šestnajst Brestovih. Okolica pa bo baje urejena spomladi

Novoletna nagradna križanka

	brest	okrasno drevo v parkih	del voza (oje)	dvoboj	služba družben. knjig.	it. pesnik renesanse (ariosto)	mesto jv od bologne	nasad okoli hiše	narodno zabavni ansambel	veznik	zlato telovadec (miro)	delavno na tekočem		
	kraj pod slivnico													
	sovražnik ljudi										ž			
	domislja									rutenij				
	tanka tkanina					st. slov. pivo				zaključna zabava				
kilogram					geom. liki		nivo	moški pevski glas						
	zamorski boben	m. ime - edvard-	celovski atlet. klub											
			kulturna ustanova	mlečni sladkor			okvara		r	it satirik (pietro)				
steklost														
črta žarčenja														
prebivalca emone														
ČUFAR TONE														
plemič iz mahabharate														
pralni prašek														
italija														
srb. ž. ime														
polet														
zlom														
japonski telovadec														
nasulje														
15. črka														
kravica														
japonski otok														
učenje														
obrat pivovarne														
nadaljevanje gesla														

REŠITEV NOVEMBRSKE NAGRADNE KRIŽANKE

ČESTITAMO KOLEKTIVU K DNEVU REPUBLIKE — IS — NORICA — IR — AG — TANIN — STRELIVO — UKORI — NEGATIVEN — TROPINAR — MARAT — ORINOCO — ARSA — JP — RADIKAL — LANOLIN SUMA — PROTOKOL — IVICA — EMIN — GO — SI — SLOKA — OZA — PETE — GNOJ — KR — PRIDEN — LEK — ENKA — KIKLA — GABON — EKIPA — BALTAZAR — RAF — DANICI — SONET — OBJEMATI — ERIK — RESPEKT — EH — EDIT — LOIRE — ANEMIJA — ARPAD — ANE — MITRA — NR — NIL — FANATIK —

ODISEJ — RAI — ION — ITALIK — DETE — OLE — MLEKO — PONCO — VT — CUREK — KOKOT — LIK — EIRE — NAJADE — CI — ASINKAR — TR — DIN — NM — TVOR — ARNIK — ONI — ILOK — AKI — ISO — OK — OČA — KARAJAN — KALK — ILIRIST — ALPE — SAFARI — ULAKA — LAMA — VIADUKT — UNEC — ARANZERKA.

IZID NAGRADNEGA ŽREBANJA

V splošni sektor je prispelo 41 rešitev, žal jih je bilo tudi tokrat malo pravih — le šest in so bile seveda vse nagrajene. Največ spodrseljavev je bilo v rešitvi gesla

»znamka trakov«, kjer ste napisali »arpa« namesto »irpa«.

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada 100 din — TELIČ MARIJA, Žerovnica 47, p. Grahovo.

2. nagrada 50 din — FERFILA BRONISLAVA, Cerknica, Notranjska 9.

3. nagrada po 10 din — PATERNOST VESNA, Cerknica, Peščenek 11, KLANČAR IGOR, Cerknica, Partizanska 14, TURŠIČ LEOPOLDINA, Partizanska 14, Cerknica,

ca, TAVZELJ DRAGICA, SKS, BREST Cerknica.

Nagrajenim čestitamo!

RAZPIS

Tudi letos je za novoletne praznike nagradna križanka. Nagrade so tokrat vabljivejše:

1. nagrada — šivalna omarica,
2. nagrada — 100 din,
3. nagrada — 50 din,
4. pet nagrad po 10 din.

Rešitve pošljite do 20. januarja v splošni sektor! Prosimo pa vas, da bi iz ene družine pošljali le po eno rešitev.

Brestov obzornik, glasilo kolektiva Brest Cerknica. Odgovorni urednik Danilo Mlinar. Urejuje uredniški odbor: Vojko Harmel, Jože Klančar, Janez Lavrenčič, Danilo Mlinar, Dubravka Pazič, Vinko Mahne, Franc Mulec, Miha Šepec, Franc Štrukelj, Dušan Trotovec in Zdravko Zabukovec. Tiska Železniška tiskarna, Ljubljana